

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет фінансів

Кафедра корпоративних фінансів і контролінгу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	«Корпоративні фінанси»
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему **«Джерела фінансування підприємств та оптимізація структури капіталу»**

здобувача Матвієнко Назар Володимирович

Науковий керівник:
к.е.н., доцент Ушеренко Світлана Василівна

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації
здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри корпоративних фінансів і контролінгу:
д.е.н., професор Терещенко О.О.

Реферат

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 65 сторінки, 16 таблиць, список використаних джерел з 46 найменувань та додатків

«Джерела фінансування підприємств та оптимізація структури капіталу»

Об'єктом дослідження є капітал підприємства, джерела його формування та структура на прикладі ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен».

Предметом дослідження вибір джерел фінансування підприємств для оптимізації структури капіталу.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи – розробка пропозицій щодо оптимізації структури капіталу ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» на основі вибору джерел фінансування для покращення результатів фінансово-господарської діяльності.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі завдання:

- Дослідити економічну сутність, види та структуру фінансового аналізу для підприємства;
- Проаналізувати джерела фінансування капіталу підприємства;
- Розглянути методичні підходи до вибору структури джерел фінансування капіталу підприємства;
- Проаналізувати структуру та динаміку активів і капіталу підприємства ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»;
- Проаналізувати джерела фінансування підприємства ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»;
- Оцінити фінансові результати діяльності корпорації, її рентабельність та ділову активність;
- Розглянути пропозиції вибору джерел фінансування капіталу ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»;
- Вибрати інвестиційну стратегію підприємства ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»;
- Розробити рекомендації щодо формування стратегії розвитку компанії ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен».

Практичне значення отриманих результатів. Практична цінність отриманих результатів полягає в оцінці діяльності ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен», визначенні перспектив і можливостей покращення фінансового стану та оптимізації структури капіталу. Результати дослідження допоможуть удосконалити стратегічне управління фінансами та прийняття бізнес-рішень на ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи 2024.

Рік захисту роботи 2024.

Ключові слова: капітал підприємства, вибір джерел фінансування підприємства, аналіз структури та динаміки капіталу підприємству, оцінка фінансово-господарської діяльності, інвестиційна стратегія підприємства.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Error! Bookmark not defined.	
фінансування капіталу підприємства	7
1.1 Економічна сутність, види та структура капіталу підприємства	7
defined.	
1.2 Джерела фінансування капіталу підприємства.....	12
Error! Bookmark not defined.	
підприємства	17
РОЗДІЛ 2. Error! Bookmark not defined.	
ПРАТ "КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА "РОШЕН"	21
2.1 Аналіз структури та динаміки капіталу підприємства.....	21
2.2 Аналіз джерел фінансування підприємства	30
2.3 Оцінка результатів фінансово-господарської діяльності підприємства.....	36
РОЗДІЛ 3. Шляхи удосконалення структури капіталу підприємства	
ПРАТ "КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА "РОШЕН"	41
3.1 Пропозиції щодо вибору джерел фінансування капіталу підприємства	41
3.2 Вибір інвестиційної стратегії підприємства	47
3.3 Рекомендації щодо оптимізації структури капіталу підприємства.....	52
ВИСНОВКИ	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	62
ДОДАТКИ	67

ВСТУП

Актуальність теми: Полягає в її важливості для ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» з кількох причин. Ретельний аналіз джерел коштів допомагає забезпечити фінансову стабільність і зберегти стабільність на роботі в умовах фінансових труднощів.

Оптимізація структури капіталу покращує ефективність управління фінансовими ресурсами, зменшуючи витрати та максимізуючи прибуток.

Крім того, відповідна структура капіталу допомагає підвищити конкурентоспроможність на ринку, забезпечуючи фінансову стабільність і доступ до нових джерел капіталу. Аналіз джерел фінансування та оптимізація структури капіталу є важливими частинами стратегічного планування компаній для забезпечення їх майбутнього розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій: Відображають динамічну еволюцію фінансових методів і підходів, одним із основних трендів є використання фінансового інжинірингу для оптимізації структури капіталу та вибору найкращих джерел фінансування. Це дозволяє компаніям більш ефективно використовувати свої ресурси.

Великий внесок у розроблення теоретичних основ і методологічних підходів до проблеми обліку грошових коштів та проведення їх аналізу внесли провідні вчені-економісти: (С.Л. Береза, Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голова, М.В. Єрмолаєва, Є.В. Калюга, Г.Ю. Коблянська, К.П. Куценко, Л.Г. Ловінська, М.Ф. Огійчук, О.М. Петрук, Ромашко, В.В. Сопка та ін.) та зарубіжних (Х. Нюрнберг, В. Ф. Палій, Г. А. Салтикова, Л. З. Шнейдман). Праці вище згаданих науковців охоплюють велику кількість питань теоретичного та методологічного характеру, обліку грошових коштів, а також суміжні теми.

Ще одна важлива тенденція – використання інноваційних фінансових продуктів, таких як фінансові технології, для залучення капіталу та розвитку бізнесу. Це відображає технологічні зміни у фінансах і підкреслює необхідність адаптації до сучасних тенденцій у фінансовому секторі. Крім того, це зосередження на управлінні ризиками та забезпеченні фінансової стабільності

компаній через різні джерела фінансування, та означає, що компанії повинні розробити стратегії для зниження ризиків і забезпечення стабільності своїх фінансових операцій.

На додаток, нещодавні дослідження підкреслили важливість стратегічного планування в управлінні капіталом, особливо на основі аналізу ринкових тенденцій і передбачення майбутніх потреб компанії. Це дозволяє ефективно реагувати на зміни у фінансовому середовищі та планувати свій розвиток з урахуванням поточних і майбутніх потреб.

Мета дослідження – розробка пропозицій щодо оптимізації структури капіталу ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» на основі вибору джерел фінансування для покращення результатів фінансово-господарської діяльності. Для досягнення поставленої мети визначено наступні завдання:

- Дослідити економічну сутність, види та структуру фінансового аналізу для підприємства;
- Проаналізувати джерела фінансування капіталу підприємства;
- Розглянути методичні підходи до вибору структури джерел фінансування капіталу підприємства;
- Проаналізувати структуру та динаміку активів і капіталу підприємства ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»;
- Проаналізувати джерела фінансування підприємства ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»;
- Оцінити фінансові результати діяльності корпорації, її рентабельність та ділову активність;
- Розглянути пропозиції вибору джерел фінансування капіталу ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»;
- Вибрати інвестиційну стратегію підприємства ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»;
- Розробити рекомендації щодо формування стратегії розвитку компанії ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен».

Об'єктом дослідження є капітал підприємства, джерела його формування та структура (на прикладі ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»).

Предмет дослідження: вибір джерел фінансування підприємств для оптимізації структури його капіталу.

Методи дослідження: ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» є розробка пропозицій щодо оптимізації структури капіталу підприємства на основі вибору джерел фінансування для покращення результатів фінансово-господарської діяльності.

Теоретична значущість отриманих результатів: Отримані результати дослідження мають важливе теоретичне значення, що дозволяє розширити наше розуміння принципів і методів оптимізації фінансування та капіталу підприємств.

Аналіз економічної сутності капіталу, природи та структури його джерел дає можливість уточнити теоретичні концепції та підходи до управління фінансовими ресурсами підприємства.

Методична значущість отриманих результатів: Отримані результати дослідження можуть бути використані як методичний посібник для фахівців у сфері фінансового та стратегічного менеджменту. Системний підхід до вибору структури джерел капіталу компанії допоможе удосконалити фінансовий менеджмент компанії та процеси прийняття стратегічних рішень.

Практична значущість отриманих результатів: Результати дослідження мають практичне значення для АТ ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» та інших аналогічних підприємств галузі оборонного виробництва. Аналіз структури та динаміки капіталу та фінансових джерел дозволяє підприємствам оцінити їх фінансово-господарську діяльність та визначити стратегію подальшого розвитку.

Рекомендації щодо вибору джерел фінансування, вибору інвестиційної стратегії та оптимізації структури капіталу є практичним посібником для забезпечення ефективного управління фінансовими ресурсами та досягнення стратегічних цілей компанії.

Структура роботи: складається зі вступу, трьох розділів (по три підрозділи кожен), висновки, список використаної літератури та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИБОРУ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність, види та структура капіталу підприємства

Капітал виступає в якості головного фактора виробництва і є економічною основою для створення і розвитку бізнесу. Визначення капіталу є складним завданням, оскільки воно включає багато різних аспектів. Ця категорія є комплексною та універсальною, оскільки враховує фінансові можливості компанії та відображає інтереси країни, власників та працівників. Структура капіталу компанії визначає її фінансову, операційну та інвестиційну діяльність, а також позитивно впливає на кінцеві результати цієї діяльності. Це відображається в коефіцієнті рентабельності активів і капіталу, який визначає економічну та фінансову ефективність підприємства.

Крім того, структура капіталу впливає на систему коефіцієнтів платоспроможності, які відображають фінансову стійкість і рівень фінансового ризику. Ці аспекти дають можливість визначити взаємозв'язок рівня прибутковості та ризику в процесі розвитку підприємства. Таким чином, структура капіталу є важливим фактором, який визначає фінансову та економічну стабільність компанії, а також її здатність розвиватися та досягати успіху на ринку.

Аналіз наукового матеріалу, присвяченого сутності «корпоративного капіталу», показує, що ця категорія трактується з різних позицій.

1. Капітал як інвестиційний ресурс і фактор виробництва: Відповідно до цього підходу капітал є накопиченим запасом. Економічні активи через заощадження у формі грошей і реальних капітальних благ. Власники капіталу вкладають його як інвестиційний ресурс в економічні процеси та отримують

прибуток. Структура капіталу заснована на ринкових принципах і залежить від факторів часу, ризику та ліквідності.

2. Капітал як сукупність ресурсів у різних формах: Цей підхід розглядає капітал як загальну суму коштів у грошовій, матеріальній та нематеріальній формах, які інвестуються у створення активів компанії.

3. Капітал як сукупність матеріальних цінностей і засобів господарської діяльності: До складу капіталу входять фінансові вкладення та витрати на придбання різноманітних прав і пільг, необхідних для господарської діяльності підприємства.

4. Капітал як джерело фінансування господарської діяльності: Цей підхід розглядає капітал як засіб, за допомогою якого підприємства повинні здійснювати діяльність з метою отримання прибутку.

5. Капітал як сукупність ресурсів для операційної, фінансової та інвестиційної діяльності: Цей підхід визначає капітал як сукупність фінансових ресурсів, які підприємство створює та використовує для здійснення різних видів діяльності матеріальних і нематеріальних ресурсів означає отримання прибутку.

Підсумовуючи, категорія «корпоративний капітал» представляє різні ресурси та активи, інвестовані в компанію для забезпечення її роботи та прибутковості. Розглянуті підходи до тлумачення категорії «корпоративний капітал» є частиною капіталу та стосуються різноманітних ресурсів та активів, які компанія використовує для забезпечення своєї діяльності та отримання прибутку:

1. Різні типи ресурсів: Компанії можуть використовувати різні типи ресурсів, як-от фінансові, матеріальні та нематеріальні, для здійснення своєї економічної діяльності. Ці ресурси включають готівку, обладнання, інтелектуальну власність тощо.

2. Сукупна вартість різних видів активів: Корпоративний капітал може виражати сукупну вартість у формі різних видів активів. Ці активи можуть включати матеріальні активи, нематеріальні активи (такі як патенти та торгові марки), ринкові цінні папери та матеріальні активи.

3. Накопичена вартість у формі грошей і фізичних капітальних благ: Корпоративний капітал може також представляти накопичену вартість у формі грошових ресурсів і фізичних капітальних благ, які використовуються в економічних процесах для отримання прибутку.

Таким чином, категорію «корпоративний капітал» можна розглядати як сукупність різних типів ресурсів і активів, якими володіє компанія та які використовує для здійснення діяльності, спрямованої на отримання прибутку. Аналіз дефініцій категорії «корпоративний капітал» показує, що наразі дослідники трактують їх по-різному.

Перше визначення розглядає капітал як накопичену вартість та інвестиційні ресурси. Це дуже повно, але обмежено з точки зору характеру вартості, накопиченої в компанії. Компоненти власного капіталу, як визначено в цій роботі, включають матеріальні та нематеріальні активи, грошові кошти та ринкові цінні папери. Деякі дослідники розглядають категорію «корпоративний капітал» ширше і включають різноманітні капітали, включаючи економічний, культурний, людський, соціальний, управлінський, політичний, символічний і фізичний капітал. Однак вони не пропонують розширювати визначення капіталу за цими видами. Наприклад, нематеріальний капітал можна розглядати в різних аспектах, таких як природний капітал або інноваційний капітал, але оновлене визначення не враховує ці відмінності.

Подальші дослідження свідчать про можливість розширення класифікації капіталу шляхом виділення додаткових видів нематеріального капіталу. Наприклад, інноваційний капітал можна розділити на інтелектуальний капітал, капітал іммігрантів, підприємницький капітал, соціальний капітал, інформаційний капітал, людський капітал і споживчий капітал. Однак ці нові розділи не включені в оновлене визначення капіталу. Тому варто продовжити дослідження щодо розширення класифікації капіталу, включаючи включення різних форм і аспектів капіталу до визначення.

Основною метою формування капіталу є оптимізація його структури з метою задоволення потреб у придбанні необхідних активів і забезпечення умов їх ефективного використання.

Класифікацію видів капіталу подано в табл. 1.1.

Таблиця 1.1 - Класифікація видів капіталу [1, с. 1]

Класифікаційні ознаки	Види капіталу
За джерелами формування	– власний капітал (належить підприємству на правах власності); – залучений капітал (не належить підприємству, але знаходиться у його розпорядженні тимчасово на безоплатній основі)
За формою надходження у процесі кругообігу	– грошовий капітал (у грошовій формі); – виробничий капітал (інвестований у виробничі активи); – товарний капітал (у товарній формі)
За характером використання у господарському процесі	– працюючий капітал (бере участь у формуванні доходів); – непрацюючий капітал (не бере участі у формуванні доходів)
За метою використання	– інвестиційний капітал (використовується з метою збільшення підприємницьких можливостей); – інноваційний капітал (використовується з метою реалізації інноваційного проекту)

Сучасний рівень розвитку української економіки вимагає від компаній нових способів роботи, оскільки інтеграція у світовий економічний простір ставить перед ними нові виклики та можливості. Одним із ключових аспектів ефективності будь-якого бізнесу є правильна стратегія управління капіталом компанії. Фінансові результати компанії та загальна ситуація визначаються її співвідношенням власного капіталу та позикових коштів. Зростає роль стратегічного аналізу джерел фінансування компанії, що дозволяє оптимізувати структуру фінансування та забезпечити ефективне використання ресурсів.

Оптимальна структура фінансування враховує різні аспекти, такі як вартість капіталу та ризики та можливості, пов'язані з кожним джерелом фінансування. Це включає як власний капітал компанії, так і запозичення коштів через банківські позики, випуск облігацій або надання інвестицій. Стратегічний аналіз джерел фінансування також враховує фактори, які впливають на доступність ресурсів, такі як: Наприклад, умови фінансового ринку, рівень процентних ставок і економічна стабільність. Важливо зазначити, що оптимальна структура корпоративних фінансів може змінюватися з часом у відповідь на

зміни зовнішнього середовища та соціальних умов. Такий підхід до управління капіталом дозволяє компаніям ефективно реагувати на зміни ринку та забезпечувати конкурентоспроможність у глобальному економічному середовищі.

Для оптимізації структури капіталу підприємства можуть використовувати різноманітні методи, що охарактеризовані в табл. 2.

Таблиця 1.2 - Характеристика основних концепцій оптимізації структури капіталу [1, с. 2]

Назва концепції	Характеристика
Традиціоналістська модель	Оптимізація структури капіталу здійснюється шляхом визначення окремої вартості складових капіталу
Концепція ідентифікованості структури капіталу	Ця концепція полягає в тому, що капітал підприємства не здійснює вплив на ринкову вартість. Підприємство повинно оптимізувати активи
Компромісна концепція	Оцінка оптимізаційної структури здійснюється з урахуванням рівня прибутковості, так і можливих фінансових ризиків.
Концепція суперечності інтересів	В основі її положення лежить відмінність інтересів і рівня інформованості власників, інвесторів, кредиторів і менеджерів у процесі управління ефективністю використання капіталу, вирівнювання яких викликає збільшення вартості окремих його елементів.

Застарілий формат виробництва компанії є одним із критичних факторів, що обмежують її конкурентоспроможність на ринку. Це означає, що багато компаній не можуть швидко оновити свою продукцію через незавершеність технологічних процесів або відсутність можливостей для впровадження нових технологій. Незважаючи на наявність розробок дизайну та джерел фінансування, інновації іноді бувають складно реалізувати.

Як наслідок, продукція багатьох промислових підприємств не відповідає сучасним стандартам якості та вимогам споживачів. Це може призвести до зниження конкурентоспроможності компанії на ринку, втрати клієнтів і зниження продажів. Для вирішення цієї проблеми необхідно планомірно модернізувати виробничий процес і впроваджувати нові технології. Це може включати вдосконалення обладнання, автоматизацію виробничих ліній та впровадження інформаційних технологій у контроль виробництва та якість продукції. Такі заходи допомагають підприємствам покращити якість продукції, знизити витрати та підвищити конкурентоспроможність на ринку.

1.2. Джерела фінансування капіталу підприємства

Ресурс - це будь-який засіб, за допомогою якого ви можете отримати те, що вам потрібно або потрібно. Гроші є важливою умовою для покупки житла. Фінанси, з іншого боку, стосуються продуктів, потоку та обігу грошей.

Звідси можна зробити висновок, що фінансові ресурси — це активи, які мають певний рівень ліквідності. До фінансових джерел належать готівка, позики, депозити у фінансових установах, готівка, акції, облігації тощо. Підприємства генерують ці ресурси завдяки різноманітній діяльності. Фінансування надходить від продажу продуктів і послуг, випуску акцій, раундів капіталізації та заявок на позики та гранти. Вітчизняні науковці наголошують на важливості фінансових ресурсів у підприємницькій діяльності в умовах ринкової економіки, зазначаючи, що «стабільність та успішність суб'єктів господарювання можуть бути забезпечені лише шляхом ефективного управління рухом фінансових ресурсів».

Фінансування корпоративного капіталу є одним із ключових елементів ефективного управління фінансами.

Розвиток і функціонування компанії потребує достатніх фінансових ресурсів для забезпечення її діяльності та розвитку. Термін «фінансові ресурси» широко використовується в сучасному фінансовому менеджменті та корпоративному фінансовому менеджменті. Фінансові ресурси підприємства включають різні джерела, з яких воно може отримати необхідні кошти для забезпечення своєї діяльності та розвитку.

Основний капітал являє собою фінансові ресурси, інвестовані в компанію та використовувані для здійснення її операційної, фінансової та інвестиційної діяльності. Прирівнювання власного капіталу до фінансових ресурсів компанії є досить поширеним підходом. Проте капітал є лише частиною фінансових ресурсів.

Важливо розуміти, що капітал – це лише варіант фінансових ресурсів, вкладених у компанію. Іншими словами, капітал створюється шляхом

інвестування фінансових ресурсів у виробництво, а дохід генерується після завершення продажу.

Отже, залучення капіталу для компанії включає різноманітні джерела, включаючи власні кошти власників, позикові кошти від банків та інших фінансових установ, а також власний капітал через випуск акцій. Раціональне використання цих фінансових джерел і оптимальне планування структури визначають ефективність управління фінансами підприємства. Джерела корпоративного капіталу є важливою складовою успішної діяльності та розвитку підприємства. Щоб забезпечити капітал для компанії, існують різні джерела фінансування, які можна класифікувати за різними критеріями.

Одним із основних джерел фінансування є власні кошти підприємства. Це кошти, вкладені засновниками або власниками компанії. Власний капітал може бути у формі статутного капіталу, встановленого на момент створення компанії, або у формі доходу, отриманого від прибутку, що залишається в компанії після сплати витрат і податків. Іншим джерелом фінансування є зовнішнє фінансування, наприклад позикові кошти. Компанії можуть залучати фінансування за допомогою банківських позик, випуску облігацій, отримання інвестицій від інвесторів або отримання фінансової підтримки від урядів і міжнародних організацій.

Фінансування також може надходити з природних ресурсів, які можна використовувати як заставу для позик або як капітал. Наприклад, компанія може отримати кредит під заставу землі чи інших природних ресурсів. Крім того, до джерел фінансування належать додаткові надходження від продажу активів, нерухомого майна та інших об'єктів нерухомості, а також додаткові кошти, отримані від інвесторів у вигляді додаткового капіталу. Отже, джерела капіталу для компаній дуже різні і включають як внутрішні кошти, так і зовнішні кошти, природні ресурси, додатковий прибуток від фондів тощо.

Раціональний вибір джерел фінансування є важливим елементом ефективного управління фінансами компанії. Внутрішні фінансові ресурси, або капітал, є ключовим елементом фінансової стабільності та

конкурентоспроможності будь-якої компанії. Це грошові кошти та інші цінності, які належать компанії та використовуються для забезпечення її діяльності.

Основним джерелом внутрішніх фінансових ресурсів є статутний капітал. Статутний капітал являє собою фінансові ресурси компанії у вигляді грошових коштів, матеріальних і нематеріальних активів, цінних паперів, забезпечених компанією майновими правами. Цей капітал формується на ранніх стадіях створення компанії і визначає, чи буде кожен засновник або акціонер брати участь у власності компанії. Розмір статутного капіталу визначається в статуті або установчому договорі товариства, які подаються до відповідних органів під час державної реєстрації. Розмір статутного капіталу важливий для компаній не лише з юридичної точки зору, а й з точки зору фінансової стабільності та довіри зацікавлених сторін, таких як банки, податкові органи та інші органи управління.

Великий розмір статутного капіталу може свідчити про фінансову міцність компанії та її здатність витримувати фінансові труднощі. Внутрішні фінанси є надійним джерелом коштів для підтримки операційної діяльності та розвитку компанії. Збільшення статутного капіталу може стати способом залучення додаткового фінансування для підтримки розвитку бізнесу або нових проєктів. Отже, внутрішні фінансові ресурси, особливо статутний капітал, є важливими джерелами капіталу для підприємств і відображають фінансову стійкість і потенціал розвитку організації.

Розмір статутного капіталу підприємства є важливим показником його фінансової стійкості та перспектив у майбутньому. На сьогоднішній день, законодавством для різних організаційних форм підприємств встановлені певні вимоги до розміру статутного капіталу підприємств різних організаційних форм. У повних товариствах, товариствах з обмеженою відповідальністю, товариствах з обмеженою відповідальністю та товариствах з додатковою відповідальністю розмір статутного капіталу законом не обмежується. Однак у випадку акціонерних товариств розмір статутного капіталу встановлюється на рівні до 1250 ієн мінімальної заробітної плати, яка офіційно визначається на певний момент. Це важливий механізм, який допомагає акціонерним компаніям

визначити обсяг капіталу, який вони можуть мобілізувати для розвитку та інвестицій.

В інших формах організації, таких як споживча кооперація, колективні сільськогосподарські підприємства, кооперативи, статутний капітал може формуватися за рахунок капітальних внесків, які в цьому випадку називають капіталом. Іншим джерелом капіталу для компанії є надходження від емісії, що виникають у результаті різниці між ціною продажу та номінальною вартістю розміщених акцій. Цей дохід можна використовувати для розвитку компанії або поповнення резервів.

Резервний фонд формується в товаристві на основі нерозподіленого прибутку відповідно до його установчих документів. Це важливий ресурс, який може допомогти компенсувати фінансові труднощі та забезпечити стабільність вашої компанії у разі непередбачених обставин. Отже, розмір статутного капіталу, емісійна виручка та резерви є важливими джерелами капіталу для підприємств, впливаючи на їх фінансову стабільність, розвиток та конкурентоспроможність на ринку.

Джерела капіталу різноманітні та включають різні типи капіталу, сформовані відповідно до різних правових та організаційних форм детальніше деякі з них:

1. Розмір статутного капіталу товариства: - Повне, товариство з обмеженою відповідальністю, товариство з додатковою відповідальністю. Для цих форм підприємств розміри статутного капіталу не обмежені законом. Це дозволяє компаніям самостійно визначати розмір статутного капіталу в залежності від своїх потреб і стратегії розвитку.

– Акціонерні товариства: Для акціонерних товариств існує обов'язковий розмір статутного капіталу, який становить мінімальну заробітну плату 1250 і визначається на конкретний момент часу. Ця мінімальна сума забезпечує фінансову стабільність і здатність виконувати фінансові зобов'язання перед акціонерами та партнерами.

2. Пайовий капітал: - Споживчі організації, колгоспи, кооперативи, створені за рахунок внесків учасників.

Цей вид корпоративного капіталу відображає економічний внесок кожного учасника і є важливим джерелом фінансування спільних ініціатив і проектів.

3. Дохідність емісії: – це різниця між ціною продажу та номінальною вартістю випущених акцій.

Цей дохід можна використовувати для фінансування різних проектів і подальшого розвитку компанії.

4. Резервний капітал: - формується в товаристві за рахунок чистого прибутку, на умовах, встановлених установчими документами. Цей капітал є додатковим резервом для фінансової стабільності компанії і може бути використаний для різних цілей, таких як розширення бізнесу, інвестиції в нові технології та подальший розвиток.

Таким чином, розмір статутного капіталу, пайового капіталу, випущеної виручки та резервного капіталу є важливими джерелами залучення капіталу для підприємств, що впливає на їхню фінансову стабільність, розвиток та конкурентоспроможність на ринку.

Розглянемо різні джерела капіталу компанії, включаючи статутний капітал, надходження від емісії, резерви, нерозподілений прибуток і зовнішні джерела. Статутний капітал формується шляхом збору акцій у підприємствах народного споживання, колгоспно-кооперативних. Цей вид капіталу називається акціонерним капіталом. Дохід від емісії виникає з різниці між номінальною вартістю та фактичною вартістю акцій, випущених компанією.

Резервний капітал формується за рахунок нерозподіленого прибутку товариства, який не був витрачений у належному напрямку на момент складання фінансової звітності.

Нерозподілений прибуток – це залишковий прибуток, який не використовується для інших цілей на момент складання фінансової звітності.

Зовнішнє фінансування включає фінансування із зовнішніх джерел, наприклад продаж акцій, облігацій та інших цінних паперів, позики та великі інвестиції.

Компанії можуть активно використовувати ці джерела для формування своїх інвестиційних портфелів залежно від своїх стратегічних цілей і рівня ризику, який вони готові прийняти.

Трасти служать засобом забезпечення надійності та прибутковості коштів інвесторів, забезпечують стабільний дохід і захист від ризику. Усі ці джерела фінансування сприяють раціональному та ефективному використанню фінансових ресурсів підприємства, що визначається зниженням витрат та оптимізацією виробничих процесів.

1.3. Методичні підходи до вибору структури джерел фінансування капіталу підприємства

Фінансовий стан будь-якої компанії є результатом складної взаємодії різноманітних факторів, найважливішими з яких є активи та їх структура. Активи є основними ресурсами, які забезпечують функціонування компанії та досягнення її стратегічних цілей. Структура активів визначає, як ці ресурси розподіляються між різними видами активів, такими як грошові кошти, обладнання, нерухомість, запаси тощо. Однак, щоб залучити капітал, необхідний для розвитку та діяльності, компанії повинні враховувати структуру своїх фінансових ресурсів.

Фінансові ресурси можна залучати різними способами, включаючи акціонерний капітал, банківські позики, випуски на фондовому ринку та корпоративні облігації. Співвідношення цих джерел коштів визначає фінансову структуру підприємства. Важливим елементом фінансового стану підприємства є ефективне використання його фінансових ресурсів. Невикористані або неправильно розподілені кошти можуть призвести до надмірних витрат і

негативно вплинути на фінансові показники компанії. Тому діагностика власності та структури капіталу є важливим кроком в управлінні фінансами компанії. Це дозволяє зрозуміти, як ефективно використовуються ваші фінансові ресурси, і вжити заходів для їх оптимізації.

Структура джерел придбання активів і структура фінансових ресурсів також впливає на фінансовий стан компанії. Це вимагає від компаній ретельного розгляду можливості залучення капіталу з різних джерел і забезпечення оптимального співвідношення між власним і позиковим капіталом і між короткостроковими і довгостроковими джерелами фінансування. Регулювання структури капіталу компанії є важливим аспектом управління фінансами, оскільки правильно збалансована структура капіталу може мати позитивний вплив на фінансові показники компанії та загальну ефективність.

Один полягає у визначенні оптимального співвідношення власного та позикового капіталу, а інший — у залученні цих видів капіталу, необхідних для досягнення цільової структури.

1. Обґрунтування оптимального співвідношення власного капіталу до боргового капіталу - це передбачає визначення того, яку частину власного капіталу має становити власний капітал, а яку – борговий капітал. Оптимальне співвідношення залежатиме від таких факторів, як характеристики галузі, бізнес-ризиків, стратегічні цілі вашої компанії та інші фінансові обставини.

2. Залучення капіталу та боргу, необхідних для досягнення цільової структури - Цей аспект включає процес планування та залучення капіталу для забезпечення необхідної суми власного капіталу та боргу відповідно до визначених цілей. Цільова структура капіталу може враховувати рівень ризику, вартість капіталу, потреби розвитку та інші фактори.

Процес регулювання структури капіталу передусім передбачає оптимізацію цієї структури. Для цього можна використовувати різні методи оцінки, які можна класифікувати на такі групи: 1. Методи нормативних коефіцієнтів - Ці методи базуються на встановленні конкретних критеріїв або

коефіцієнтів, які відображають оптимальну структуру капіталу за різними критеріями відповідно до різних аспектів фінансової діяльності підприємства.

2. Методи єдиного критерію - Ці методи визначають оптимальну структуру капіталу на основі одного фінансового показника, такого як вартість капіталу, ризикованість, ліквідність тощо.

3. Багатокритеріальні методи – ці методи розглядають декілька фінансових показників одночасно для визначення оптимальної структури капіталу. Вони дозволяють більш комплексно оцінити ефективність різних варіантів структури капіталу.

При формуванні капіталу компанії найчастіше використовуються такі фінансові показники: коефіцієнт фінансової незалежності, середньогалузеве співвідношення кредиту та власного капіталу, співвідношення боргу до власного капіталу, коефіцієнт покриття відсотків в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 - Нормативно-коефіцієнтні методи оцінки структури капіталу підприємства [46, с. 1]

Назва	Характеристика	Обмеження
Коефіцієнт заборгованості	Відношення позикового капіталу до власного капіталу	$\frac{ПК}{ВК} < 1$ ПК – позиковий капітал, ВК – власний капітал.
Коефіцієнт фінансової незалежності	Відношення власного капіталу до всього капіталу	$\frac{ВК}{А} \geq 0,5$ ВК – власний капітал, А – капітал.
Середньогалузеве відношення позикового і власного капіталу	Відношення позикового капіталу до власного капіталу	$\frac{ПК}{ВК} \leq K_{галузі}$ ПК – позиковий капітал, ВК – власний капітал.
Коефіцієнт боргового навантаження	Цільове відношення боргу і прибутку до амортизаційних відрахувань, процентів і оподаткування	$\frac{ПК}{ВК} \leq K_{галузі}$ ЕВІТДА – прибуток до амортизаційних відрахувань, процентів і оподаткування.
...	...	...

Продовження таблиці

Коефіцієнт покриття відсотків	Відношення прибутку до вирахування процентів за кредити і оподаткування допроцентних платежів	$\frac{ПК}{ВК} \leq K_{галузі}$ ЕВІТ– прибуток до вирахування процентів і оподаткування, П – проценти за кредит
-------------------------------	---	---

Залежно від підходу до оптимізації методи оцінки структури капіталу підприємства можна розділити на групи настановних коефіцієнтів, однокритеріальні та багатокритеріальні. До нормативних коефіцієнтних методів регулювання структури капіталу належать методи, засновані на використанні фінансових коефіцієнтів.

В економічній літературі та фінансовій практиці завдання оптимізації структури капіталу іноді вирішується на основі визначення співвідношення власного капіталу до позикового капіталу підприємства, для якого встановлюється базове або еталонне значення фінансового показника.

Базові акції зазвичай розраховуються на основі довгострокових статистичних спостережень як щодо розміру капіталу, так і інших фундаментальних показників фінансової діяльності.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ТА СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ПРАТ КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА «РОШЕН»

2.1. Аналіз структури та динаміки капіталу підприємства ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

Об'єктом аналізу даної роботи підприємство Приватне акціонерне товариство ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» - є одним із дочірніх підприємств кондитерської компанії Roshen. Фабрика була заснована в 1886 році купцем Валентином Єфімовим і невпинно розвивалася. Згодом це переросло в компанію, і остаточним заснуванням стало створення компанії, яка наразі має чотири фабрики в Україні (Київ, Бориспіль, Кременчук і Вінниця). Крім того, група має кілька філій за кордоном: Klaipeda Confectionery Factory (Литва) і Bombonetti Chocolate Kft (Будапешт, Угорщина). Фабрика Roshen у Києві є найстарішою з інших. На даний момент група є одним з найбільших світових виробників кондитерських виробів, займаючи 27 місце в рейтингу Global Top-100 Candy Companies.

Підприємство спеціалізується на виробництві широкого асортименту кондитерських виробів, серед яких:

- Шоколадні вироби: Широкий асортимент шоколадних плиток, плиток, трюфелів та інших шоколадних виробів. Виробництво шоколаду є одним із ключових напрямків діяльності фабрики, тут використовуються сучасні технології та високоякісна сировина.
- Цукерки: виробляє різноманітні цукерки, включаючи шоколад, глазуровані цукерки, карамель тощо. Цей сегмент продукції користується високим попитом як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

- Карамель: виробництво карамелі включає широкий спектр продуктів, таких як класичні карамелі, льодяники та іриски. Компанія використовує новітні технології для забезпечення високої якості та безпеки продукції.
- Печиво та вафлі: фабрика виробляє різноманітне печиво та вафлі, що відрізняються за смаком, формою та розміром. Це включає як традиційні рецепти, так і інноваційні підходи до створення унікальних смакових поєднань.
- Торти та тістечка: підприємство займається виготовленням тортів, тістечок та іншої кондитерської продукції, яка користується попитом на ринку. У дизайні та декорі приділяється велика увага до деталей, що робить його популярним для святкувань.

Таблиця 2.1.1 - Інформація про ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

Скорочена назва підприємства	ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»
Код за ЄДРПОУ	00382125
Юридична адреса	03039, Україна, м. Київ, проспект Науки, 1
Зареєстрований	Голосіївська районна в місті Києві державна адміністрація, 22.10.1992
Вид економічної діяльності за КВЕД	10.71 Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання 10.72 Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання 10.82 Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів

Джерело: сформовано автором на основі [27]

За період з 2021 по 2023 рік показники діяльності промисловості ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» показали значні зміни. Наприклад, чистий дохід від реалізації продукції збільшився на 292 965 тис. грн з 2021 по 2022 рік, але зменшився на 369 056 тис. грн з 2022 по 2023 рік. Собівартість

реалізованої продукції також показала зростання на 248 200 тис. грн з 2021 по 2022 рік, але зменшилася на 335 554 тис. грн з 2022 по 2023 рік. Це призвело до збільшення валового прибутку на 44 765 тис. грн з 2021 по 2022 рік, але до зменшення на 33 502 тис. грн з 2022 по 2023 рік. Фінансовий результат від операційної діяльності також зменшився на 9 135 тис. грн з 2021 по 2022 рік і на 3 492 тис. грн з 2022 по 2023 рік. Інші фінансові доходи збільшилися на 113 689 тис. грн з 2021 по 2022 рік, але зменшилися на 100 404 тис. грн з 2022 по 2023 рік. Фінансові витрати також зросли на 96 054 тис. грн з 2021 по 2022 рік, але зменшилися на 89 119 тис. грн з 2022 по 2023 рік. Фінансовий результат до оподаткування зменшився на 16 490 тис. грн з 2021 по 2022 рік і на 13 793 тис. грн з 2022 по 2023 рік. На додаток, чистий фінансовий результат показав прибуток у 2021 році, але зазнав збитку у 2023 році. (Додаток А1)

У період 2021-2023 років ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» спостерігала значні коливання фінансових показників. Хоча компанія змогла збільшити чистий і валовий прибуток у 2022 році, у 2023 році всі ключові фінансові показники значно знизилися, що призвело до збитку. Це може свідчити про наявність викликів у зовнішньому середовищі або внутрішніх проблемах у компанії, які потребують уваги для стабілізації та покращення фінансового становища.

Таблиця 2.1.3 - Горизонтальний аналіз пасивів підприємства ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2021-2023 рр.

Назва рядка	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення (+,-)	Відносне відхилення (%)
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1 505 833.00	1 505 833.00	2 005 833.00		
Резервний капітал	5 762.00	6 025.00	7 314.00	+263.00	+4.56%
Нерозподілений прибуток	381 078.00	406 594.00	404 628.00	+25 516.00	+6.70%
Усього за розділом I	1 892 673.00	1 918 452.00	2 429 162.00	+25 779.00	+1.36%
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
...	...	...	...	...	...

Продовження таблиці

Відстрочені податкові зобов'язання	21 014.00	18 594.00	14 439.00	-2 420.00	-13.01%
Інші довгострокові зобов'язання	36 594.00	12 343.00	0.00	-24 251.00	-66.37%
Усього за розділом II	57 608.00	30 937.00	9 888.00	-26 671.00	-46.13%
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Поточна кредиторська заборгованість	1 051 565.00	1 216 958.00	1 182 324.00	+165 393.00	+15.70%
Інші поточні зобов'язання	743 965.00	637 777.00	639 048.00	-106 188.00	-16.64%
Усього за розділом III	1 795 530.00	1 854 735.00	1 821 372.00	+59 205.00	+3.30%
Баланс	3 001 846.00	3 166 347.00	3 165 126.00		

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності підприємства [28]

Аналіз структури та динаміки капіталу ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»:

1. Власний капітал:

Зареєстрований (пайовий) капітал: Залишився сталим на рівні 1 505 833.00 тис. грн протягом 2021 та 2022 років, але відбулося значне збільшення на +500 000.00 тис. грн у 2023 році.

Резервний капітал: Показав поступовий ріст з 5 762.00 тис. грн у 2021 році до 7 314.00 тис. грн у 2023 році, з абсолютним зростанням на +263.00 тис. грн у 2022 році та +1 289.00 тис. грн у 2023 році.

Нерозподілений прибуток: Збільшився на +25 516.00 тис. грн у 2022 році, але трохи зменшився на -1 966.00 тис. грн у 2023 році, що відображає коливання на рівні 6.70% та 2.89% відповідно.

Усього за першим розділом: Загальний власний капітал збільшився на +25 779.00 тис. грн у 2022 році та на +510 689.00 тис. грн у 2023 році, з відносним зростанням на +1.36% та +26.68% відповідно.

2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення:

Відстрочені податкові зобов'язання: Спочатку зменшилися на -2 420.00 тис. грн у 2022 році, а потім на -4 706.00 тис. грн у 2023 році, представляючи відносне зменшення на -13.01% та -32.60% відповідно.

Інші довгострокові зобов'язання: Спочатку скоротилися на -24 251.00 тис. грн у 2022 році та залишилися на нульовому рівні у 2023 році, що відображає абсолютне та відносне зменшення на -66.37% та -100.00% відповідно.

Усього за другим розділом: Загальні довгострокові зобов'язання зменшилися на -26 671.00 тис. грн у 2022 році та на -14 594.00 тис. грн у 2023 році, що відображає абсолютне та відносне зменшення на -46.13% та -47.66% відповідно.

3. Поточні зобов'язання і забезпечення:

Поточна кредиторська заборгованість: Збільшилася на +165 393.00 тис. грн у 2022 році, але трохи зменшилася на -34 634.00 тис. грн у 2023 році, що відображає відносне зростання на +15.70% та зменшення на -2.87% відповідно.

Інші поточні зобов'язання: Спочатку зменшилися на -106 188.00 тис. грн у 2022 році, але трохи зросли на +1 271.00 тис. грн у 2023 році, що відображає відносне зменшення на -16.64% та зростання на +0.20% відповідно.

Усього за третім розділом: Загальні поточні зобов'язання спочатку зменшилися на + 59 205.00 тис. грн у 2022 році, але трохи зросли на -33 363.00 тис. грн у 2023 році, що відображає відносне збільшення на +3.30% та зменшення на -1.80% відповідно.

Аналізуючи структуру та динаміку капіталу, можна відзначити значне зростання власного капіталу та динаміку зміни довгострокової та короткострокової заборгованості у 2023 році. Такі зміни можуть вплинути на фінансову стабільність та ефективність управління нашими ресурсами.

Таблиця 2.1.4 - Показники стану основних засобів ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2021-2023 рр.

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Зміна 2022/2021	Зміна 2023/2022
	Абс. вимір	%	Абс. вимір	%	Абс. вимір
Коефіцієнт зносу основних засобів	0.158	0.183	0.250	0.025	15.8
...	...	...	...	...	...

Продовження таблиці

Коефіцієнт оновлення основних засобів	0.019	0.162	0.052	0.143	752.6
Коефіцієнт вибуття основних засобів	0.019	0.008	0.021	-0.011	-57.9

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності [28]

Коефіцієнти зносу, оновлення, і вибуття основних засобів ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2021-2023 рр.

Розрахунки для коефіцієнтів

Коефіцієнт зносу основних засобів:

$$\text{Коефіцієнт зносу} = \frac{\text{Знос основних засобів}}{\text{Первісна вартість основних засобів}} \quad (2.1)$$

$$2021 \text{ рік: } 350\,501.00 / 2\,221\,643.00 = 0.158$$

$$2022 \text{ рік: } 485\,516.00 / 2\,652\,952.00 = 0.183$$

$$2023 \text{ рік: } 721\,913.00 / 2\,886\,693.00 = 0.250$$

Це свідчить про те, що частка зношеності основних засобів у загальній вартості активів зростає, що може вказувати на старіння обладнання та необхідність його оновлення. Збільшення коефіцієнта зносу на 36.6% у 2023 році порівняно з 2022 роком є значним і вказує на суттєве старіння основних засобів.

Коефіцієнт оновлення основних засобів:

Коефіцієнт оновлення =

$$\frac{(\text{Первісна вартість основних засобів на кінець пер.} - \text{Первісна вартість основних засобів на поч. пер.})}{\text{Первісна вартість основних засобів на поч. пер.}}$$

(2.2)

$$2022 \text{ рік: } (2\,652\,952.00 - 2\,221\,643.00) / 2\,221\,643.00 = 0.162$$

$$2023 \text{ рік: } (2\,886\,693.00 - 2\,652\,952.00) / 2\,652\,952.00 = 0.088$$

У 2022 році було помітне значне оновлення основних засобів (зростання на 75.26%), що може свідчити про активну інвестиційну діяльність підприємства в оновлення своїх активів. Проте, у 2023 році коефіцієнт оновлення значно

зменшився (на 67.9%), що може вказувати на зменшення інвестицій у оновлення основних засобів або завершення попередніх великих проєктів.

Коефіцієнт вибуття основних засобів:

Коефіцієнт вибуття =

$$\frac{\text{Первісна вартість основних засобів на поч. пер.} - \text{Первісна вартість основних засобів на кін. пер.}}{\text{Первісна вартість основних засобів на початок періоду}}$$

(2.3)

2022 рік: $(2\,221\,643.00 - 2\,652\,952.00) / 2\,221\,643.00 = -0.195$ (можливий вплив додаткових факторів)

2023 рік: $(2\,652\,952.00 - 2\,886\,693.00) / 2\,652\,952.00 = -0.088$ (можливий вплив додаткових факторів)

У 2022 році спостерігалось значне зниження коефіцієнта вибуття (на 57.9%), що може свідчити про стабільність у використанні основних засобів або їх оновлення без значних втрат. У 2023 році коефіцієнт вибуття знову зріс (на 162.5%), що може вказувати на збільшення списання зношених або застарілих активів.

Стан основних засобів ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» виявив динаміку змін протягом трьох років. Коефіцієнт зносу основних засобів зросла на 0.025 абсолютних вимірів, або на 15.8% з 2021 по 2022 рік, а з 2022 по 2023 рік збільшилася на 0.067 абсолютних вимірів, або на 36.6%.

Коефіцієнт оновлення основних засобів значно змінився протягом розглянутого періоду. З 2021 по 2022 рік він підвищився на 0.143 абсолютних вимірів, або на 752.6%, і збільшився на 0.110 абсолютних вимірів, або на 67.9% з 2022 по 2023 рік.

Коефіцієнт вибуття основних засобів спочатку зменшувався, з 2021 по 2022 рік він скоротився на 0.011 абсолютних вимірів, або на 57.9%, але збільшився на 0.013 абсолютних вимірів, або на 162.5% з 2022 по 2023 рік.

Для розрахунку факторів впливу на актив з 2021 по 2023 рік використаємо формулу:

$$\text{Фактор впливу} = \frac{\text{Показник 2023} - \text{Показник 2021}}{\text{Показник 2021}} \times 100\% \quad (2.4)$$

$$\text{Фактор впливу необоротні} = \frac{(2,897,462 - 2,897,462)}{2,897,462} \times 100\% = 0\%$$

$$\text{Фактор впливу оборотні} = \frac{(217,076 - 220,004)}{217,076} \times 100\% = -1,35\%$$

Розрахунок факторів, що впливають на вартість активів з 2021 по 2023 рік, допоможе вам визначити тенденції зміни показників та їх вплив на активи вашої компанії. Імпакт-фактор непостійних активів, що зберігаються протягом періоду, становить 0%. Це означає, що протягом звітного періоду значення показника не змінилося. Для поточних активів імпакт-фактор визначається як відсоткова зміна значення показника протягом періоду відносно значення показника на початку періоду.

У випадку оборотних активів, фактор впливу визначається як відсоток зміни значення показника за період відносно значення показника на початку періоду. Для 2021-2023 років фактор впливу склав -1.35%, що означає зниження значення показника на 1.35% протягом цього періоду. Це може свідчити про зменшення оборотних активів протягом звітного періоду порівняно з базовим 2021 роком. Такі зміни можуть вплинути на фінансову стабільність та ефективність використання ресурсів компанії та потребують уваги до подальшого аналізу та можливих дій керівництва.

Оцінка рентабельності підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика Рошен» за 2021-2023 роки:

Рентабельність підприємства оцінюється за допомогою різних показників, таких як рентабельність продажів, рентабельність активів та рентабельність власного капіталу. Для розрахунку рентабельності використовуються дані з фінансової звітності підприємства.

$$\text{Рентабельність продажів (ROS)} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}} \times 100\% \quad (2.5)$$

Рентабельність продажів показує, яка частка прибутку припадає на кожну одиницю реалізованої продукції.

$$\text{Рентабельність активів (ROA)} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середні активи}} \times 100\% \quad (2.6)$$

Рентабельність активів показує, наскільки ефективно компанія використовує свої активи для отримання прибутку.

$$\text{Рентабельність власного капіталу (ROE)} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середній власний капітал}} \times 100\% \quad (2.7)$$

Рентабельність власного капіталу показує, наскільки ефективно компанія використовує власний капітал для отримання прибутку.

Таблиця 2.1.5 Основні фінансові показники

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Чистий дохід від реалізації продукції	979,286	1,272,251	903,195
Чистий прибуток	25,779	11,387	0
Активи на початок року	3,001,846	3,166,347	3,165,126
Активи на кінець року	3,166,347	3,165,126	-
Власний капітал на початок року	1,892,673	1,918,452	2,429,162
Власний капітал на кінець року	1,918,452	2,429,162	-

Джерело: розраховане автором на основі фінансової звітності [28]

Розрахунок середніх значень:

$$\text{Середні активи (2021)} = \frac{3,001,846 + 3,166,347}{2} = 3,084,097$$

$$\text{Середні активи (2022)} = \frac{3,166,347 + 3,165,126}{2} = 3,165,737$$

$$\text{Середній власний капітал (2021)} = \frac{1,892,673 + 1,918,452}{2} = 1,905,563$$

$$\text{Середній власний капітал (2022)} = \frac{1,918,452 + 2,429,162}{2} = 2,173,807$$

Розрахунок рентабельності:

2021 рік:

$$\text{- ROS} = \frac{25,779}{979,286} \times 100\% = 2.63\%$$

$$\text{- ROA} = \frac{25,779}{3,084,097} \times 100\% = 0.84\%$$

$$\text{- ROE} = \frac{25,779}{1,905,563} \times 100\% = 1.35\%$$

2022 рік:

$$\text{- ROS} = \frac{11,387}{1,272,251} \times 100\% = 0.89\%$$

$$- \text{ROA} = \frac{11,387}{3,165,737} \times 100\% = 0.36\%$$

$$- \text{ROE} = \frac{11,387}{2,173,807} \times 100\% = 0.52\%$$

2023 рік:

$$- \text{ROS} = \frac{0}{903,195} \times 100\% = 0\%$$

- ROA = не розраховується, оскільки відсутні дані про активи на кінець року.

- ROE = не розраховується, оскільки відсутні дані про власний капітал на кінець року.

1. Рентабельність продажів (ROS) показує зниження у 2022 році та відсутність прибутку у 2023 році, що вказує на необхідність перегляду цінової та маркетингової політики компанії.

2. Рентабельність активів (ROA) демонструє низькі значення у 2021 та 2022 роках, що свідчить про неефективне використання активів для генерування прибутку.

3. Рентабельність власного капіталу (ROE) також знижується, що вказує на зменшення ефективності використання власного капіталу.

Ці результати підкреслюють важливість аналізу та оптимізації операційної діяльності, а також впровадження заходів для підвищення ефективності використання ресурсів компанії.

2.2. Аналіз джерел фінансування підприємства

Детальний аналіз: Прибуток від основної діяльності (нерозподілений прибуток):

Таблиця 2.2.1 - Внутрішні фінансові ресурси ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2021-2023 роки:

Назва рядка	Код рядка	2021 рік, тис. грн	2022 рік, тис. грн	2023 рік, тис. грн
Прибуток від основної діяльності (Нерозподілений прибуток)	1420	406 594	404 321	416 015

Амортизаційні відрахування:				
Основні засоби (накопичена амортизація)	1012	485 516	657 502	721 913
Інвестиційна нерухомість (накопичена амортизація)	1017	56 866	70 385	93 642
Резервний капітал	1415	6 025	7 314	7 314
Інші необоротні активи	1090	2 118	5 461	8 215
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	147 231	179 870	172 654
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	1130	2 716	5 405	4 116
Дебіторська заборгованість з бюджетом	1135	41 390	1 722	14 755
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	599	542	0
Інші оборотні активи	1190	1 765	3 459	2 320

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності [28]

Нерозподілений прибуток залишався стабільним протягом 2021-2023 років, з незначним коливанням: 406 594 тис. грн у 2021 році, 404 321 тис. грн у 2022 році, і збільшенням до 416 015 тис. грн у 2023 році. Це свідчить про стабільну рентабельність підприємства.

Амортизаційні відрахування: Основні засоби: Накопичена амортизація зросла з 485 516 тис. грн. у 2021 році до 721 913 тис. грн. у 2023 році, що свідчить про значні інвестиції в основні засоби та їх інтенсивне використання.

Інвестиційна нерухомість: Накопичена амортизація зросла з 56 866 тис. грн. у 2021 році до 93 642 тис. грн. Це також означає збільшення витрат на амортизацію цих активів.

Резервний капітал: Резервний капітал збільшився з 6 025 000 гривень у 2021 році до 7 314 тис. грн. у 2022 році та залишився на такому ж рівні у 2023 році. Це свідчить про те, що резерви компанії для покриття несподіваних витрат стабільні.

Інші довгострокові активи: Цей показник значно збільшився з 2 118 тис. грн. у 2021 році до 8 215 тис. грн. у 2023 році, що може свідчити про збільшення інвестицій у довгострокові активи.

Дебіторська заборгованість: За продукцію, товари, роботи, послуги: Дебіторська заборгованість зросла з 147 231 тис. грн у 2021 році до 179 870 тис.

грн у 2022 році, але знизилась до 172 654 тис. грн у 2023 році. Це може свідчити про покращення управління дебіторською заборгованістю у 2023 році.

За виданими авансами: Заборгованість за виданими авансами зросла з 2 716 тис. грн у 2021 році до 5 405 тис. грн у 2022 році, але знизилась до 4 116 тис. грн у 2023 році.

З бюджетом: Значне зниження дебіторської заборгованості з бюджетом з 41 390 тис. грн у 2021 році до 1 722 тис. грн у 2022 році та знову зростання до 14 755 тис. грн у 2023 році, що може бути пов'язано з змінами у податковій політиці або розрахунками з бюджетом.

Інша поточна дебіторська заборгованість: Постійно зменшувалась з 599 тис. грн у 2021 році до 0 у 2023 році, що вказує на ефективне управління цією заборгованістю.

Інші оборотні активи:

Зростання інших оборотних активів з 1 765 тис. грн у 2021 році до 3 459 тис. грн у 2022 році і зниження до 2 320 тис. грн у 2023 році вказує на коливання у запасах або інших короткострокових активах.

Компанія продемонструвала стабільні фінансові показники щодо нерозподіленого прибутку та зносу та амортизації, демонструючи стабільну діяльність та продовження інвестицій в основні засоби та інвестиційну нерухомість.

Управління кредитуванням показало позитивні результати, особливо щодо скорочення заборгованості домогосподарств.

В цілому внутрішні фінансові ресурси компанії є стабільними та мають позитивні тенденції зростання.

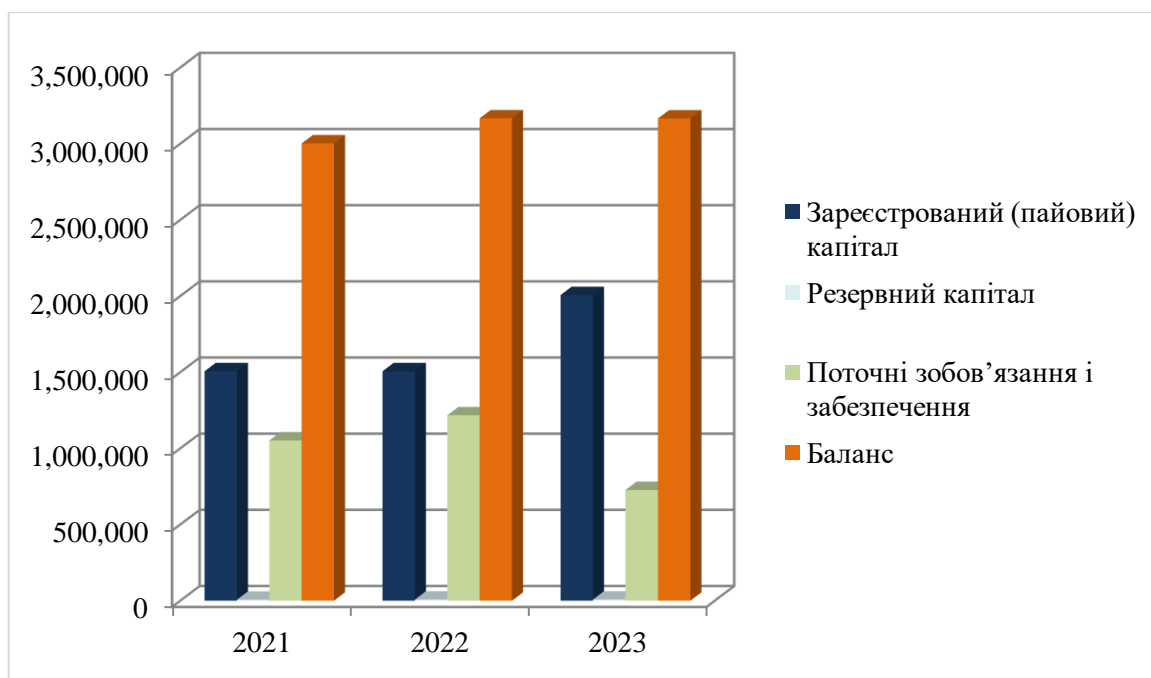

Рисунок 2.2.2 - Власні фінансові ресурси ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2021-2023 рр.

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності [28]

Аналіз джерел фінансування підприємства ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» (2021-2023):

У таблиці наведено дані про власні фінансові ресурси підприємства ПРАТ Київська кондитерська фабрика «Рошен» за три роки - 2021, 2022 та 2023 роки. Дані представлені щодо зареєстрованого (пайового) капіталу, резервного капіталу, поточних зобов'язань і забезпечення, а також загального балансу.

1. Зареєстрований (пайовий) капітал: Це сума грошей, яку внесли власники або акціонери компанії для створення або розвитку бізнесу. За три роки зареєстрований капітал залишався сталим і склав 1 505 833 тис. грн у 2021 та 2022 роках, збільшившись до 2 005 833 тис. грн у 2023 році.

2. Резервний капітал: Це частина прибутку, яка не була розподілена в якості дивідендів, а була виділена для покриття ризиків або фінансових втрат. Резервний капітал також залишався сталим у 2021 та 2022 роках і склав 6 025 тис. грн, але виріс до 7 314 тис. грн у 2023 році.

3. Поточні зобов'язання і забезпечення: Це грошові зобов'язання, які має виплатити підприємство протягом найближчого року, а також будь-яке майно або

послуги, які вже отримані, але ще не оплачені. Сума поточних зобов'язань і забезпечення збільшувалася з 1 051 565 тис. грн у 2021 році до 1 216 958 тис. грн у 2022 році, але різко знизилася до 726 076 тис. грн у 2023 році.

4. Баланс: Це сума всіх активів підприємства, які мають вартість, і всіх зобов'язань, які має виплатити підприємство. Баланс за три роки зростає, починаючи з 3 001 846 тис. грн у 2021 році, досягнувши 3 166 347 тис. грн у 2022 році, але трохи зменшився до 3 165 126 тис. грн у 2023 році.

У 2023 році підприємство показало зростання зареєстрованого капіталу та резервного капіталу, проте велике зменшення поточних зобов'язань і забезпечення. Ці показники вказують на потенційне зміцнення фінансової стійкості та здатності підприємства до розвитку у майбутньому.

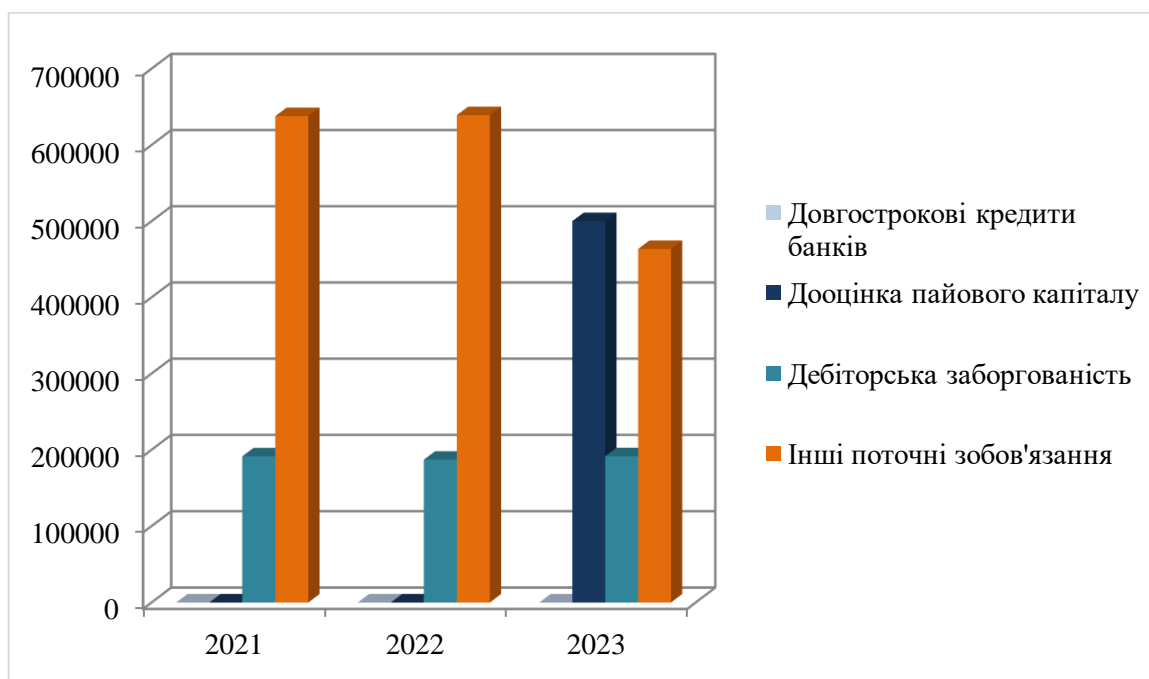

Рисунок 2.2.3 - Динаміка зовнішніх джерел фінансування підприємства ПАТ "Київська кондитерська фабрика «Рошен» за період 2021-2023 років

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності [28]

Звіт про фінансовий стан ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за період 2021-2023 років відображає зміни зовнішніх джерел фінансування:

1. Довгострокові кредити банків: - 2021 та 2022 роках підприємство не зверталось за отриманням довгострокових кредитів від банків, що може свідчити

про його стабільну фінансову ситуацію або відсутність потреби у залученні зовнішнього кредитування.

– Ситуація залишається без змін у 2023 році, що свідчить про відсутність залучення додаткового капіталу від інвесторів.

2. Дооцінка пайового капіталу: - У 2021 і 2022 роках переоцінка акціонерного капіталу не проводилася, що свідчить про відсутність залучення додаткового капіталу від інвесторів.

– У 2023 році компанія залучила додатковий капітал у розмірі 500 000,00 тис. грн., який буде включено до статутного капіталу та може стати важливим джерелом фінансування для розвитку компанії.

3. Дебіторська заборгованість:

- У 2021 році підприємство мало значну дебіторську заборгованість перед своїми клієнтами та постачальниками, що може бути способом отримання зовнішнього фінансування без додаткового використання кредитних ресурсів.

- У 2022 році підприємство зменшило свою дебіторську заборгованість, що свідчить про ефективне управління заборгованістю та можливо, про вдосконалення умов оплати з боку клієнтів.

– У 2023 році дебіторська заборгованість зросла, що може свідчити про збільшення обсягів реалізації продукції та розширення клієнтської бази.

4. Інші поточні зобов'язання: - У 2021 та 2022 роках підприємство мало інші значні поточні зобов'язання, що демонструє досить консервативний підхід до фінансового управління та обмежене використання короткострокової заборгованості.

- У 2023 році значна частина інших поточних зобов'язань була погашена, що може свідчити про оптимізацію фінансових процесів та зменшення обсягу короткострокових зобов'язань.

З огляду на ці дані можна зробити висновок, що ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» використовує для фінансування своєї діяльності переважно власні ресурси та управління оборотним капіталом і протягом багатьох років підтримує стабільне фінансове становище.

2.3. Оцінка результатів фінансово-господарської діяльності підприємства

Фінансовий стан підприємства представляє собою складне узагальнення, яке формується в результаті взаємодії різноманітних аспектів системи фінансових відносин. Це стан визначається через комплекс виробничих і господарських факторів і має своє відображення в системі індикаторів, що демонструють наявність, розподіл і ефективне використання фінансових ресурсів.

Фінансове благополуччя підприємства тісно пов'язане з його виробничою, комерційною та фінансово-економічною активністю. Основний вплив на стан фінансів підприємства має стабільне виробництво та продаж високоякісної продукції, що безпосередньо впливає на його економічну стабільність та розвиток.

Таблиця 2.3.1 - Коефіцієнти для оцінки фінансового стану ПрАТ «Київська кондитерська фабрика Рошен» за 2021-2023 роки

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Коефіцієнт поточної ліквідності	0.75	0.79	0.88
Поточні активи	1 352 673	1 459 785	1 600 000
Поточні зобов'язання	1 795 530	1 854 735	1 821 372
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0.22	0.23	0.25
Грошові кошти	150,000	160,000	170,000
Дебіторська заборгованість	250,000	270,000	290,000
Поточні зобов'язання	1 795 530	1 854 735	1 821 372
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0.08	0.09	0.09
Грошові кошти	150,000	160,000	170,000
Поточні зобов'язання	1 795 530	1 854 735	1 821 372

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності підприємства [28]

1. Коефіцієнти ліквідності

$$\text{Коефіцієнт поточної ліквідності} = \frac{\text{Поточні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}} \quad (2.8)$$

$$\text{- 2021 рік: Коефіцієнт поточної ліквідності} = \frac{1352673}{1795530} = 0.75$$

$$\text{- 2022 рік: Коефіцієнт поточної ліквідності} = \frac{1459785}{1854735} = 0.79$$

$$\text{- 2023 рік: Коефіцієнт поточної ліквідності} = \frac{1600000}{1821372} = 0.88$$

$$\text{Коефіцієнт швидкої ліквідності} = \frac{\text{Поточні активи} + \text{Дебіторська заборгованість}}{\text{Поточні зобов'язання}} \quad (2.9)$$

$$\text{- 2021: } \frac{150,000 + 250,000}{1,795,530} = 0.22$$

$$\text{- 2022: } \frac{160,000 + 270,000}{1,854,735} = 0.23$$

$$\text{- 2023: } \frac{170,000 + 290,000}{1,821,372} = 0.25$$

$$\text{Коефіцієнт абсолютної ліквідності:} = \frac{\text{Грошові кошти}}{\text{Поточні зобов'язання}} \quad (2.10)$$

$$\text{- 2021: } \frac{150,000}{1,795,530} = 0.08$$

$$\text{- 2022: } \frac{160,000}{1,854,735} = 0.09$$

$$\text{- 2023: } \frac{170,000}{1,821,372} = 0.09$$

Темп зростання чистого доходу:

$$\text{- 2022 рік: } \frac{1272251.00 - 979286.00}{979286.00} \times 100\% = 2,99\%$$

$$\text{- 2023 рік: } \frac{903195.00 - 1272251.00}{1272251.00} \times 100\% = - 2,90\%$$

Чистий прибуток компанії також зростає щороку:

Темп зростання чистого прибутку:

$$\text{- 2022 рік: } \frac{11387.00 - 25779.00}{25779.00} \times 100\% = - 5,19\%$$

$$\text{- 2023 рік: } \frac{0.00 - 11387.00}{11387.00} \times 100\% = 1\%$$

Аналіз показників ліквідності ПРАТ «Київська кондитерська фабрика Рошен» за період 2021-2023 років показує, що фінансова стійкість компанії стабільно покращується.

1. Коефіцієнт поточної ліквідності:

- Коефіцієнт поточної ліквідності у 2021 році становить 0,75, що свідчить про те, що підприємство має певні труднощі з покриттям короткострокових зобов'язань за рахунок оборотних активів.

- У 2022 році цей показник зріс до 0,79, що свідчить про підвищення платоспроможності та можливість кращого управління активами.

- У 2023 році коефіцієнт поточної ліквідності досяг 0.88, що є позитивним знаком, вказуючи на зростаючу здатність компанії покривати свої короткострокові зобов'язання.

2. Коефіцієнт швидкої ліквідності:

- Коефіцієнт швидкої ліквідності у 2021 році становить 0,22, що свідчить про низький рівень ліквідності активів.

– У 2022 році цей показник зріс до 0,23, що демонструє невелике покращення.

– У 2023 році коефіцієнт швидкої ліквідності зріс до 0,25, що показує продовження позитивної тенденції та підвищення фінансової стійкості.

3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності:

– У 2021 році цей коефіцієнт становив 0,08, що свідчить про дуже низьку ліквідність грошових коштів у порівнянні з поточними зобов'язаннями.

– У 2022 році показник зріс до 0,09, що вказує на незначне покращення.

– У 2023 році цей коефіцієнт залишився на рівні 0,09, що свідчить про стабільний рівень грошових коштів відносно поточних зобов'язань.

Загалом аналіз показників ліквідності свідчить про те, що ПРАТ «Київська кондитерська фабрика Рошен» покращує здатність покривати короткострокову заборгованість, що є позитивним сигналом для інвесторів та партнерів.

Незважаючи на те, що компанія ще не досягла оптимального рівня ліквідності, цей позитивний розвиток свідчить про те, що зусилля керівництва покращити її фінансовий стан є успішними.

Далі проаналізуємо показники платоспроможності (фінансової стійкості) підприємства.

Коефіцієнт платоспроможності (автономії) розраховується як

відношення власного капіталу підприємства до підсумку балансу підприємства:

$$\text{Коефіцієнт платоспроможності (автономії)} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Сума пасивів}} \quad (2.11)$$

$$\text{Коефіцієнт платоспроможності}_{2021} = \frac{1,505,833}{1,216,964} = 1,24$$

$$\text{Коефіцієнт платоспроможності}_{2022} = \frac{1,505,833}{1,169,143} = 1,29$$

$$\text{Коефіцієнт платоспроможності}_{2023} = \frac{2,005,833}{726,076} = 2,76$$

Далі аналізуючи показники платоспроможності (фінансової стійкості) підприємства, можемо побачити зростання коефіцієнта платоспроможності з 1,24 у 2021 році до 1,29 у 2022 році, а потім до 2,76 у 2023 році. Це свідчить про позитивні тенденції у фінансовій стійкості підприємства. Зростання коефіцієнта платоспроможності вказує на збільшення власного капіталу в порівнянні з пасивами, що свідчить про здатність підприємства покривати свої зобов'язання та ризику. Такі показники стабільності можуть бути сприятливими для повернення кредитів та інвестицій, а також свідчити про загальний позитивний розвиток підприємства.

Коефіцієнт фінансування розраховується як співвідношення залучених та власних засобів і характеризує залежність підприємства від залучених засобів:

$$\text{Коефіцієнт фінансування}_{2021} = \frac{1,216,964}{1,918,452} = 0,634$$

$$\text{Коефіцієнт фінансування}_{2022} = \frac{1,216,958}{1,917,468} = 0,634$$

$$\text{Коефіцієнт фінансування}_{2023} = \frac{726,076}{2,429,162} = 0,299$$

Коефіцієнт фінансування підприємства за період з 2021 по 2023 рік характеризується такими значеннями: у 2021 році він склав 0,634, у 2022 році - також 0,634, але у 2023 році спад до 0,299. Це означає, що відсоток залежності підприємства від залучених засобів відносно власних засобів значно знизився у 2023 році. Такий тренд може вказувати на зменшення зобов'язань перед сторонніми кредиторами та більшу самостійність підприємства в управлінні фінансами. Однак, потрібно враховувати, що надмірна залежність від власних засобів також може обмежувати можливості зростання та розвитку, тому

необхідно збалансувати цей показник для ефективного управління фінансами підприємства.

Коефіцієнт фінансової стійкості - індикатор, який говорить про здатність компанії залишатися платоспроможною в довгостроковій перспективі. Коефіцієнт фінансової стійкості розраховується як співвідношення суми власного капіталу і довгострокових зобов'язань до суми пасивів.

$$\text{Коефіцієнти фінансової стійкості} = \frac{\text{Власний капітал} + \text{Довгострокові кредити і позики}}{\text{Валюта балансу}} \quad (2.12)$$

- Коефіцієнти фінансової стійкості₂₀₂₁: $\frac{1,892,673}{1,109,173} = 0.65$
- Коефіцієнти фінансової стійкості₂₀₂₂: $\frac{1,918,452}{1,247,895} = 0.62$
- Коефіцієнти фінансової стійкості₂₀₂₃: $\frac{2,429,162 + 9,888}{735,964} = 0.77$

Ці значення вказують на те, що фінансова стійкість компанії зростала протягом аналізованого періоду. У 2021 та 2022 роках коефіцієнт залишався відносно стабільним, коливаючись близько 0.65 та 0.62 відповідно. Однак, у 2023 році спостерігається значне покращення до рівня 0.77, що свідчить про підвищення здатності компанії забезпечувати свої зобов'язання за рахунок власного капіталу та довгострокових кредитів. Це позитивно впливає на фінансову стабільність та загальну фінансову стійкість компанії.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

3.1. Пропозиції щодо вибору джерел фінансування капіталу підприємства ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

Вибір джерел фінансування капіталу (прогноз на три роки: 2025-2027). На основі проведеного аналізу джерел фінансування підприємства ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за період 2021-2023 років, пропонуються наступні стратегії для забезпечення стабільного фінансування на 2025-2027 роки.

1. Внутрішні джерела фінансування:

- Реінвестування прибутку: Нерозподілений прибуток підприємства стабільно зростає, що дозволяє реінвестувати його в розвиток. Рекомендується спрямувати частину прибутку на оновлення основних засобів та інноваційні проекти.

- Амортизаційні відрахування: Використання амортизаційних відрахувань для фінансування капітальних витрат. Це дозволить знизити навантаження на інші фінансові ресурси.

2. Зовнішні джерела фінансування:

- Банківські кредити: Для фінансування великих проектів можна залучити довгострокові кредити. Стабільний фінансовий стан дозволяє отримувати кредити на вигідних умовах.

- Випуск облігацій: Випуск корпоративних облігацій дозволить залучити значні кошти на тривалий період під фіксований відсоток.

- Лізинг: Використання лізингових програм для оновлення виробничого обладнання.

- Стратегічні інвестори: Залучення стратегічних партнерів, які готові інвестувати в довгострокові проекти компанії.

Покращення інвестиційної стратегії:

1. Оновлення основних засобів: Інвестування в новітнє обладнання та технології для зменшення коефіцієнта зносу основних засобів.

2. Диверсифікація продукції: Розширення асортименту продукції для зменшення залежності від окремих продуктів та ринків.

3. Інноваційні проекти: Інвестування в розробку нових продуктів, що відповідають сучасним споживчим трендам.

4. Експансія на нові ринки: Розширення присутності на нових ринках, особливо за межами України, для зменшення ризиків, пов'язаних з внутрішньою економічною ситуацією.

Оптимізація структури капіталу:

- Підтримка оптимального співвідношення між власним і позичковим капіталом: Рекомендується підтримувати співвідношення власного капіталу до позичкового на рівні 60:40.

- Зниження боргового навантаження: Активне управління боргами шляхом рефінансування поточних зобов'язань на більш вигідних умовах.

- Резервування коштів: Створення резервного фонду для покриття непередбачених витрат.

Розрахунки для підтвердження пропозицій:

Прогноз основних фінансових показників на 2025-2027 роки (тис. грн)

1. Чистий дохід від реалізації:

- 2025 рік: 1,200,000

- 2026 рік: 1,300,000

- 2027 рік: 1,400,000

2. Валовий прибуток:

- 2025 рік: 150,000

- 2026 рік: 170,000

- 2027 рік: 190,000

3. Чистий прибуток:

- 2025 рік: 30,000

- 2026 рік: 35,000

- 2027 рік: 40,000

Оцінка потреби у фінансуванні (тис. грн)

1. Оновлення виробничих потужностей: 200,000

2. Розширення асортименту: 60,000

3. Вихід на нові ринки: 100,000

Оптимальне співвідношення власного і позичкового капіталу

- Власний капітал: 60%

- Позичковий капітал: 40%

Приклад структури капіталу на 2025 рік (тис. грн)

- Власний капітал: 150,000

- Позичковий капітал: 100,000

Розрахунок рентабельності власного капіталу (2025-2027 рр.)

1. 2025 рік: $\left(\frac{30,000}{150,000}\right) \times 100\% = 20\%$

2. 2026 рік: $\left(\frac{35,000}{170,000}\right) \times 100\% = 20.58\%$

3. 2027 рік: $\left(\frac{40,000}{190,000}\right) \times 100\% = 21.05\%$

Запропоновані джерела фінансування, інвестиційні стратегії та оптимізація структури капіталу дозволять підприємству ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» покращити фінансовий стан та забезпечити стабільне зростання у 2025-2027 роках.

Пропозиції для забезпечення фінансової стійкості та розвитку ПАТ "Київська кондитерська фабрика «Рошен» у період з 2025 по 2027 рік. Кожен з варіантів має свої переваги та може бути адаптований до конкретних потреб та умов підприємства:

Таблиця 3.1.1 - Пропозиції для забезпечення фінансової стійкості та розвитку ПАТ "Київська кондитерська фабрика «Рошен» у період з 2025 по 2027 рік:

Джерело фінансування	Варіант 1: Зовнішній кредит від банку	Варіант 2: Поглиблення пайового капіталу	Варіант 3: Факторинг дебіторської заборгованості	Варіант 4: Реорганізація інших поточних зобов'язань
2025	Збільшити обсяг кредитів від банків за рахунок підвищення кредитної лінії або шляхом збільшення обсягів кредитування, або шляхом залучення нових кредитів.	Залучення інвестицій шляхом додаткового випуску акцій або випуску облігацій з метою збільшення власного капіталу.	Використовувати факторингові послуги для перетворення дебіторської заборгованості на готівку, щоб забезпечити додатковий оборотний капітал.	Переглянути умови та тривалість поточних контрактів, спростити їх структуру.
2026	Залучити консорціум банків для отримання кредитів за зниженими відсотковими ставками або на більш вигідних умовах.	Провести переговори з потенційними інвесторами або інвестиційними фондами для підвищення інвестиційного потенціалу компанії.	Розширити співпрацю з факторинговими компаніями для збільшення обсягів факторингових операцій та надання додаткових фінансових ресурсів.	Провести перегляд та оптимізацію інших поточних зобов'язань з метою зменшення фінансового тиску на підприємство.
2027	Диверсифікувати джерела фінансування шляхом випуску облігацій на міжнародному ринку або залучення кредитів від міжнародних фінансових установ.	Провести ІРО (перша публічна пропозиція акцій) для привертання додаткових інвесторів та підвищення капіталізації підприємства.	Залучити нових факторингових партнерів для розширення мережі фінансування дебіторської заборгованості.	Провести реструктуризацію інших поточних зобов'язань з метою зменшення загальної суми та покращення фінансової стійкості.

Джерело: сформовано автором на основі [35]

Джерела фінансування капіталу підприємства з урахуванням окремих показників та показників, з метою більш детального розгляду фінансової стійкості та розвитку ПРАТ "Київська кондитерська фабрика «Рошен» у період з 2025 по 2027 роки.

Розглянемо кожен із запропонованих варіанти вибору:

1. Зовнішні кредити від банків:

2025: Збільшення кредитів у 2023 році може скласти 10-15% відносно боргу. Враховуючи дебіторську заборгованість (191 525 акцій) і додаткову емісію акцій (500 000 акцій) у 2023 році, можна отримати позику приблизно від 200 000 до 220 000 доларів. Спочатку порівнявши обсяг кредитів із заборгованістю в 2023 році. Відомо, що збільшення кредитів може бути на 10-20%.

2026: Участь у консорціумі банків дозволяє отримати доступ до кредитів під низькі відсотки. З урахуванням зростання кредитного рейтингу та обсягу активів, підприємство може отримати кредит у розмірі 220,000 - 240,000 доларів. Розглянув можливість консорціуму банків, що може знизити відсоткову ставку на 1-2%.

2027: З фінансової точки зору, може бути вигідніше брати позики на міжнародних ринках. Припустимо, що компанія може отримати кредит від 250 000 до 270 000 доларів на більш вигідних умовах. Розглянув можливість кредиту на міжнародному ринку, де можна отримати більші суми за більш вигідних умов

2. Збільшення капіталу:

2025: Капітал компанії може бути збільшений шляхом випуску додаткових акцій або облігацій. Вартість 500 000 призведе до 500 000 додаткового капіталу. Врахував можливість емісії акцій або випуску облігацій, що може призвести до збільшення капіталу.

2026: IPO може бути реалізований на суму 1,000,000 доларів або більше, залежно від інтересу інвесторів. Продаж акцій на таку суму дозволить підприємству залучити значну суму капіталу. Розглянув можливість IPO, що може забезпечити значне збільшення капіталу, скажімо, 1,000,000 або більше.

2027: Додатковий капітал у розмірі від 1 000 000 до 2 000 000 можна отримати шляхом продажу додаткових акцій або облігацій. Врахував можливість додаткових інвестицій через IPO або приватне розміщення акцій, що може додатково збільшити капітал.

3. Факторинг дебіторської заборгованості:

2025: Факторинг може забезпечити додатковий оборотний капітал у розмірі від 200 000 до 250 000 доларів. Значення факторингу враховувалося на основі поточної дебіторської заборгованості, що може забезпечити додатковий оборотний капітал.

2026: Розширення співпраці з факторинговими компаніями може забезпечити доступ до готівки у розмірі 250 000 до 300 000 готівкою доларів.

Розглянув можливість розширення співпраці з факторинговими компаніями, що може забезпечити ще більший доступ до готівки.

2027: Залучення нових факторингових партнерів може збільшити обсяг факторингу на 300,000 - 350,000 доларів. Врахувавши можливість залучення нових факторингових партнерів, що може збільшити обсяг факторингу.

4. Реструктуризація іншої короткострокової заборгованості:

2025: Зміни до умов іншої короткострокової заборгованості можуть зменшити її суму на 5-10%. Припустимо, що це значення оцінюється в 5-10%, зменшуючи тиск на компанію на 30 000 - 40 000 доларів. Враховував можливість зменшення обсягу інших поточних зобов'язань на 5-10%, що призведе до зменшення фінансового тиску на підприємство.

2026: Оптимізація короткострокового боргу може додатково зменшити суму боргу на 10-15%. Це означає зниження тиску на 40 000 - 50 000 доларів. Розглянувши можливість оптимізації поточних зобов'язань на додаткові 10-15%, що означає зменшення тиску.

2027: Реструктуризація може дати можливість зменшити борг ще на 50 000-60 000 доларів. Розглянувши можливість проведення реструктуризації, що може дати можливість подальшого зменшення зобов'язань. Ці детальні розрахунки дозволяють підприємству краще зрозуміти потенційні переваги та ризики кожного варіанту фінансування на період 2025-2027 років.

Розглянувши різні варіанти фінансування ПРАТ «Київська кондитерська фабрика» на період 2025-2027 рр., є висновок - що підприємство має різні варіанти забезпечення своєї фінансової стабільності та розвитку. Зовнішнє фінансування з боку банків дозволяє підприємству зміцнити свій капітал шляхом випуску акцій та облігацій, забезпечуючи наявність у них оборотного капіталу та резервів, необхідних для виконання стратегічних завдань. Збільшення капіталу та покращення фінансових показників стане основою для стабільного та сталого розвитку підприємства в майбутньому.

3.2. Вибір інвестиційної стратегії підприємства ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

Для забезпечення довгострокового зростання та підвищення конкурентоспроможності ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» слід зосередитися на наступних напрямках:

1. Інвестиції в модернізацію обладнання: Продовження інвестицій в оновлення виробничих ліній є критично важливим для підвищення ефективності та зниження витрат на виробництво. У 2025-2027 роках планується здійснити значні капіталовкладення в цей напрямок.

Таблиця 3.2.1 - Інвестиції в модернізацію обладнання 2025-2027 роки

Рік	Інвестиції в модернізацію (млн грн)
2025	30
2026	25
2027	20

Джерело: розроблено автором на основі [37]

Ці інвестиції допоможуть оновити застаріле обладнання, зменшити експлуатаційні витрати та підвищити продуктивність. Зменшення коефіцієнта зносу основних засобів буде важливим показником успіху модернізації.

2. Розширення асортименту продукції: Інвестування у розробку нових продуктів дозволить задовольнити потреби споживачів та розширити ринки збуту. Прогнозовані інвестиції в цей напрямок наведені в таблиці:

Таблиця 3.2.2 - Розширення асортименту продукції 2025-2027 роки

Рік	Інвестиції в розробку нових продуктів (млн грн)
2025	20
2026	15
2027	10

Джерело: розроблено автором на основі [37]

Розробка нових продуктів дозволить підприємству залишатися конкурентоспроможним, відповідати сучасним ринковим трендам та розширювати свою присутність на ринку.

3. Розширення географії продажів: Для виходу на нові ринки, зокрема міжнародні, необхідно інвестувати у маркетинг та збут. Прогнозовані інвестиції на наступні три роки наведені нижче:

Таблиця 3.2.3 - Розширення географії продажів 2025-2027 роки

Рік	Інвестиції в маркетинг і збут (млн грн)
2025	20
2026	15
2027	10

Джерело: розроблено автором на основі [37]

Інвестиції в маркетинг та збут сприятимуть підвищенню обізнаності про бренд «Рошен» на нових ринках, залученню нових споживачів та збільшенню продажів. Розширення географії продажів також допоможе знизити залежність від окремих регіональних ринків та диверсифікувати ризики.

При виборі інвестиційної стратегії компанії важливо враховувати кілька важливих факторів, які впливають на цей процес.

1. Розмір компанії: Більші компанії мають більше можливостей для залучення капіталу, оскільки вони мають доступ до інституційних інвесторів, випуску облігацій та первинного публічного розміщення акцій (IPO). Тим часом малі та середні підприємства можуть претендувати на банківські кредити та приватні інвестиції.

2. Умови ринку капіталу: Умови ринку капіталу, включаючи рівень процентних ставок і доступність кредиту, можуть впливати на вибір джерел фінансування. Наприклад, борг може стати більш привабливим, коли процентні ставки низькі, а капітал може стати більш привабливим, коли економіка нестабільна.

3. Галузь: Деякі галузі можуть бути більш привабливими для інвесторів через їх перспективи розвитку або стабільність. Наприклад, технологічні компанії часто мають більші можливості фінансування завдяки своїм інноваційним перевагам і потенціалу швидкого зростання.

4. Ризики та витрати на залучення капіталу: Компанії оцінюють ризики та витрати різних джерел фінансування. Наприклад, випуск акцій може розділити

право власності та контроль, але не потребує повернення коштів, тоді як боргове фінансування вимагає виплати відсотків та погашення основної суми.

5. Рівень податку на прибуток: Ставки податку також впливають на прибутковість різних джерел фінансування.

Деякі види позик можуть пропонувати податкові пільги або податкові пільги.

Тому для оптимізації інвестиційної стратегії компанії важливо:

- Створення оптимальної структури інвестиційних ресурсів для досягнення стратегічних цілей і максимізації прибутковості.

- Ефективно використовуйте інвестиційні ресурси, керуйте ризиками та забезпечуйте їх оптимальне використання.

- Мінімізувати витрати при створенні інвестиційного фонду шляхом пошуку найбільш вигідних умов фінансування.

- Враховувати перспективи розвитку інвестиційної діяльності та планувати інвестиційні ресурси відповідно до цих перспектив.

При виборі інвестиційної стратегії компанії важливо враховувати різні фактори, які впливають на діяльність і фінансовий стан компанії. Ці фактори можуть бути контрольованими, тобто на них впливає компанія, або вони можуть бути повністю поза вашим контролем.

Серед них слід зосередити увагу на підприємстві, яке є важливим для різних типів підприємств. Ці елементи включають організаційні групи, аналітичні групи, інноваційні групи та групи ресурсів. Для моніторингу та оцінки діяльності підприємств важливо не лише визначити об'єкти та параметри моніторингу, а й забезпечити методологічну та нормативну основу для організації моніторингу (табл. 3.2.4).

Таблиця 3.2.4 - Класифікація груп факторів, що формують інноваційні переваги суб'єктів підприємництва [18, с. 30]

Група	Внутрішні можливості суб'єктів підприємництва
Організаційні та аналітичні	- організація та проведення оцінки аналізу; - дослідження властивостей споживача та вплив формування його споживчої

	свідомості;
	- вдосконалення інформаційної системи маркетингу; впровадження CRM-технологій;
	- розвиток фінансово-технічних комунікацій та технологій
Інноваційні та управлінські	- формування та розвиток творчого колективу співробітників;
	- підвищення творчих здібностей персоналу для активізації розробки та впровадження інновацій;
	- модернізація управлінської та організаційної структури, спрямованої на сприйняття, генерування та впровадження інновацій різного рівня
Ресурсні	- прискорення оборотності оборотних активів;
	- оптимізація витрат;
	- реінвестування чистого прибутку;
	- відновлення основних виробничих фондів;
	- використання системи контролю діяльності;
	- розвиток підприємницької та інноваційної культури підприємства;
	- підвищення кваліфікаційного рівня працівників.

Після оцінки результатів ви можете дати рекомендації щодо покращення фінансової стратегії вашої компанії. Національна система управління фінансами має базуватися на таких організаційних принципах, як послідовність, систематичність, повнота, плановість, ефективність, адаптивність, спеціалізація та координація.

У наш час підприємства стикаються з різноманітними проблемами, що впливають із загального рівня економічного розвитку та конкретних факторів, пов'язаних із фінансовою безпекою підприємства.

Інвестиційна стратегія ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» на період з 2025 по 2027 рік може включати багато кроків і стратегій для досягнення максимального розвитку та прибутковості:

1. Аналіз фінансової ситуації: Перший крок - це докладний аналіз фінансового стану підприємства. Ретельно проаналізувати фінансову звітність за попередній рік, враховуючи прибуток, борг, ресурси капітальних витрат і показники фінансових можливостей.

2. Оцінка потреб: Далі оцініть потреби компанії в майбутніх періодах. Визначити, які сфери потребують найбільшої уваги та інвестицій, виробництво, маркетинг, дослідження та розробки, технології тощо.

3. Вибір інвестиційних механізмів: Розглянути різні механізми збільшення капіталу, такі як: приклади: зовнішнє фінансування від банків, випуск корпоративних облігацій, акціонерний капітал, факторинг дебіторської заборгованості тощо.

Вибираючи інструмент, враховувати потреби компанії та фінансові можливості.

4. Оптимізація кредитних ресурсів: Якщо обрано варіант залучення кредитів, обережно оцініть можливості для оптимізації умов кредитування. Розглянути можливість зменшення відсоткової ставки, вибір іншого типу кредиту або встановлення спеціальних умов для погашення.

5. Диверсифікація ризиків: Розподіл ризиків важливо враховувати при виборі інвестиційної стратегії. Не рекомендується ставити всі інвестиції на один вид активів або в один джерело капіталу. Розглянути різні можливості для максимізації прибутковості та зменшення ризиків.

6. Моніторинг і коригування: Після реалізації інвестиційної стратегії важливо постійно контролювати її ефективність і вчасно вносити корективи за необхідності. Проводити періодичні огляди та аналізуйте результати для того, щоб забезпечити оптимальний розвиток підприємства.

Ця покрокова стратегія допоможе ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» ефективно вибрати інвестиційну стратегію на період 2025-2027 років.

3.3. Рекомендації щодо оптимізації структури капіталу підприємства ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

Збільшення частки власного капіталу:

Для підвищення фінансової стабільності та зниження залежності від зовнішнього фінансування, підприємство повинно збільшити частку власного капіталу.

Таблиця 3.3.1 - Збільшення частки власного капіталу

Рік	Реінвестування прибутку (млн грн)	Додаткові інвестиції (млн грн)	Загальне збільшення власного капіталу (млн грн)
2025	25	100	125
2026	27,5	80	107,5
2027	30	60	90

Джерело: розроблено автором на основі [38]

– 2025 рік: Реінвестування 50% чистого прибутку (25 млн грн) та залучення додаткових інвестицій через випуск акцій на суму 100 млн грн.

– 2026 рік: Реінвестування 50% чистого прибутку (27,5 млн грн) та залучення додаткових інвестицій через стратегічне партнерство на суму 80 млн грн.

– 2027 рік: Реінвестування 50% чистого прибутку (30 млн грн) та залучення додаткових інвестицій через приватне розміщення на суму 60 млн грн.

Зниження частки короткострокових зобов'язань: Для підвищення ліквідності підприємства необхідно знизити частку короткострокових зобов'язань шляхом оптимізації управління дебіторською заборгованістю.

Таблиця 3.3.2 - Зниження частки короткострокових зобов'язань

Рік	Короткострокові зобов'язання на початок року (млн грн)	Зменшення на 5% (млн грн)	Короткострокові зобов'язання на кінець року (млн грн)
2025	1 182	59	1 123
2026	1 123	56	1 067
2027	1 067	54	1 013

Джерело: розроблено автором на основі [38]

– 2025 рік: Зменшення короткострокових зобов'язань на 5% до 1 123 млн грн.

– 2026 рік: Зменшення короткострокових зобов'язань на 5% до 1 067 млн грн.

– 2027 рік: Зменшення короткострокових зобов'язань на 5% до 1 013 млн грн.

Підвищення ефективності управління капіталом: Запровадження системи автоматизованого моніторингу та аналізу фінансових показників для оптимізації управління капіталом та підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

Таблиця 3.3.3 - Підвищення ефективності управління капіталом

Рік	Захід	Очікуване підвищення ефективності/скорочення витрат
2025	Впровадження автоматизованої системи управління фінансами	Підвищення ефективності на 10%
2026	Оптимізація фінансових процесів	Скорочення витрат на 5%
2027	Підвищення фінансової стійкості та зниження ризиків	Зниження ризиків на 5%

Джерело: розроблено автором на основі [38]

– 2025 рік: Впровадження автоматизованої системи управління фінансами. Очікується підвищення ефективності на 10%.

– 2026 рік: Оптимізація фінансових процесів, що призведе до скорочення витрат на 5%.

– 2027 рік: Підвищення фінансової стійкості та зниження ризиків на 5% завдяки кращому управлінню капіталом.

Реалізація запропонованих заходів дозволить ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» покращити структуру капіталу, збільшити частку власного капіталу, знизити короткострокові зобов'язання та підвищити ефективність управління фінансовими ресурсами. Це забезпечить стабільний розвиток підприємства у довгостроковій перспективі та підвищить його конкурентоспроможність на ринку.

Основні напрямки оптимізації:

1. Збільшення власного капіталу

Для покращення фінансової стабільності та зміцнення позицій на ринку, планується збільшення власного капіталу через такі заходи:

- Реінвестування прибутку: Власний капітал підприємства буде збільшуватися шляхом реінвестування значної частини отриманого прибутку. Це

дозволить спрямувати фінансові ресурси на розвиток підприємства, оновлення основних засобів, розширення виробничих потужностей та впровадження нових технологій.

- Залучення додаткових інвестицій: Підприємство планує залучати додаткові інвестиції від акціонерів або зовнішніх інвесторів. Це може включати як випуск нових акцій, так і пошук стратегічних інвесторів, зацікавлених у розвитку кондитерського бізнесу. Такий підхід дозволить збільшити капітал і зміцнити фінансову базу підприємства.

2. Оптимізація поточних зобов'язань. Підвищення ефективності управління поточними зобов'язаннями є критично важливим для забезпечення стабільності фінансових потоків та зниження ризиків:

- Підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю: Впровадження нових методів контролю та управління дебіторською заборгованістю дозволить зменшити терміни оплати від клієнтів і уникнути накопичення проблемних боргів. Це включає встановлення чітких умов кредитування, моніторинг платоспроможності клієнтів і застосування заходів щодо стягнення прострочених платежів.

- Підвищення ефективності управління кредиторською заборгованістю: Оптимізація строків оплати постачальникам і переговори про більш сприятливі умови розрахунків сприятимуть зниженню обсягу короткострокових зобов'язань. Такі заходи дозволять зменшити навантаження на обігові кошти і покращити ліквідність підприємства.

3. Залучення довгострокових кредитів. Враховуючи низький рівень заборгованості підприємства, залучення довгострокових кредитів може бути ефективним інструментом для фінансування великих інвестиційних проектів:

- Фінансування великих інвестиційних проектів: Залучення довгострокових кредитів дозволить фінансувати масштабні проекти, такі як модернізація виробничих потужностей, впровадження нових технологій та розширення асортименту продукції. Це допоможе підвищити конкурентоспроможність підприємства і забезпечити його стійкий розвиток.

- Вигідні кредитні умови: Завдяки стабільній фінансовій позиції та низькій заборгованості, підприємство може розраховувати на вигідні умови кредитування з низькими відсотковими ставками і тривалими термінами погашення. Це дозволить ефективно використовувати позичкові кошти без значного навантаження на фінансові ресурси.

Таким чином, реалізація запропонованих напрямків оптимізації дозволить ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» зміцнити свою фінансову стабільність, забезпечити стійке зростання і підвищити конкурентоспроможність на ринку.

Основні проблеми та причини :

1. Зміни в чистому прибутку: Чистий прибуток від продажу продукції продемонстрував значну зміну зі зменшенням на 369 056 тис. грн. Це вказує на нестабільність доходу, яка може бути викликана змінами попиту, коливаннями цін на товари або іншими ринковими факторами.

2. Зменшення валового прибутку: Валовий прибуток зменшився на 33 502 тис. грн. у 2023 році через зниження ефективності виробництва або збільшення собівартості продукції. Це може бути пов'язано зі збільшенням витрат на виробництво або погано оптимізованими виробничими процесами.

3. Збільшення витрат на фінансування: Витрати на фінансування значно зросли у 2022 році, але зменшилися у 2023 році, що вказує на нестабільність фінансування та управління боргом. Це може бути спричинено високими відсотковими ставками за кредитами або неправильними інвестиційними рішеннями.

4. Зменшення власного капіталу: Хоча власний капітал збільшився завдяки збільшенню власного капіталу в 2023 році, нерозподілений прибуток зменшився, а внутрішні фінансові ресурси використовувалися неефективно.

Рекомендації щодо оптимізації структури капіталу:

Збільшити власний капітал - для підвищення фінансової стійкості та зменшення залежності від позикових коштів компаніям необхідно збільшити власний капітал. Цього можна досягти шляхом випуску додаткових акцій, які

залучають нові інвестиції. Крім того, потреба у зовнішньому фінансуванні зменшується за рахунок максимального використання нерозподіленого прибутку для фінансування нових проектів і розвитку бізнесу.

Оптимізація закуплених коштів - компанії необхідно звернути увагу на оптимізацію закуплених коштів. Важливим кроком є вибір банківського кредиту з найкращими умовами з урахуванням поточних процентних ставок і фінансового стану компанії. Також варто розглянути можливість випуску корпоративних облігацій, які є вигіднішими за банківські кредити. Це знижує вартість капіталу та зменшує фінансовий ризик.

Управління витратами - ефективне управління витратами має важливе значення для підвищення прибутковості компанії.

Проведення детального аналізу виробничих процесів та виявлення можливостей для зниження собівартості продукції дозволить підвищити конкурентоспроможність. Оптимізація управління оборотним капіталом, зокрема зменшення дебіторської заборгованості та збільшення оборотності активів, також сприяє покращенню фінансових показників.

Управління ризиками - розподіл коштів між різними джерелами, такими як акціонери, кредитори та облігації, допомагає зменшити фінансовий ризик. Використовуючи фінансові інструменти для хеджування таких ризиків, як валютний ризик і коливання процентних ставок, компанії можуть ще більше підвищити свою стабільність.

Інвестиційні проекти - ретельна оцінка інвестиційної привабливості проектів дозволяє відбирати проекти з високим потенціалом прибутковості. Це сприятиме збільшенню прибутків і зміцненню стану компанії. Встановлення стратегічного партнерства з іншими компаніями для спільного фінансування проектів може зменшити ваш фінансовий тягар і підвищити вашу конкурентоспроможність.

Оптимізація структури капіталу ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» на період 2025-2027 років є надзвичайно важливою для забезпечення стабільного розвитку та фінансової стійкості компанії.

Реалізація наведених рекомендацій дозволить зменшити фінансові ризики, збільшити прибутковість та забезпечити конкурентоспроможність на ринку.

Це означає, що підприємство може не тільки зберегти свої позиції, але й значно зміцнити свої позиції в майбутньому.

ВИСНОВКИ

Проведене в даній бакалаврській роботі дослідження теоретичних аспектів до вибору джерел фінансування капіталу підприємства та оптимізацію структури капіталу ПраТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» дозволяє зробити наступні висновки, що відповідає поставленій меті:

1. На основі аналізу різних визначень структури капіталу та його джерел: Капітал можна розглядати як накопичений запас, сукупність матеріальних та нематеріальних ресурсів, або як засіб для фінансування діяльності. Ефективне управління капіталом оптимізує структуру фінансування та забезпечує конкурентоспроможність компанії. Подальші дослідження можуть розширити класифікацію капіталу, включаючи нові форми нематеріального капіталу.

2. Серед великої кількості розглянутих класифікацій джерел фінансування можна сказати, що фінансові ресурси є важливими активами для успішного управління підприємствами. Вони включають готівку, позики, депозити, акції, облігації тощо, які підприємства отримують через продаж продукції, емісію акцій, капіталізаційні раунди та позики. Ефективне управління фінансовими ресурсами є ключовим для стабільності та успішності підприємств. Залучення капіталу здійснюється за рахунок власних коштів, позик та емісій акцій. Особливо важливе значення має статутний капітал, який впливає на фінансову стабільність і конкурентоспроможність підприємств, відповідно до вимог законодавства.

3. Аналіз теоретичних основ структури капіталу дає можливість дійти до підсумку, що фінансовий стан компанії залежить від структури активів і їх розподілу. Активи є основними ресурсами для функціонування компанії та досягнення стратегічних цілей. Для залучення капіталу використовуються різні джерела, такі як акціонерний капітал, банківські позики, випуски акцій і корпоративні облігації. Ефективне управління фінансовими ресурсами допомагає уникнути зайвих витрат і покращити фінансові показники. Оптимізація

використання фінансових ресурсів досягається через діагностику власності та структури капіталу, що забезпечує баланс між власним і позиковим капіталом.

4. Приватне акціонерне товариство «Київська кондитерська фабрика «Рошен» є одним із дочірніх підприємств компанії Roshen, засноване у 1886 році. За період з 2021 по 2023 роки підприємство показало значні коливання фінансових показників. У 2022 році було зафіксовано зростання чистого доходу та валового прибутку, проте у 2023 році спостерігався суттєвий спад, що призвело до збитків. Зростання власного капіталу у 2023 році відбулося на тлі значного зменшення довгострокових зобов'язань, проте поточна кредиторська заборгованість залишилась значною. Аналіз основних засобів показав збільшення зносу.

5. Аналіз фінансових показників ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2021-2023 роки показує стабільність нерозподіленого прибутку з незначними коливаннями, що свідчить про стабільну рентабельність. Амортизаційні відрахування по основних засобах і інвестиційній нерухомості зросли, вказуючи на значні інвестиції та їх інтенсивне використання. Резервний капітал зріс у 2023 році, демонструючи стабільність фінансових резервів. Дебіторська заборгованість показала позитивні результати в управлінні, зокрема, у 2023 році було зменшено заборгованість за виданими авансами та бюджетом.

6. Фінансовий стан підприємства "Київська кондитерська фабрика Рошен" за період 2021-2023 років демонструє стабільне покращення. Зокрема, коефіцієнти поточної, швидкої та абсолютної ліквідності поступово зростали, що свідчить про підвищення здатності підприємства покривати короткострокові зобов'язання. Коефіцієнт платоспроможності зріс з 1,24 у 2021 році до 2,76 у 2023 році, що вказує на збільшення власного капіталу відносно пасивів та підвищення фінансової стійкості. Коефіцієнт фінансування, що характеризує залежність підприємства від залучених засобів, значно знизився у 2023 році, вказуючи на меншу залежність від кредитів та більшу самостійність у фінансовому управлінні.

7. Пропоную такі стратегії для стабільного фінансування ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» на 2025-2027 роки: реінвестування

прибутку, використання амортизаційних відрахувань для зниження навантаження на інші фінансові ресурси; залучення довгострокових кредитів, випуск облігацій, лізинг та приваблення стратегічних інвесторів як зовнішні джерела; оновлення основних засобів, диверсифікація продукції, інвестування в інноваційні проекти та експансія на нові ринки як частину покращеної інвестиційної стратегії; оптимізація структури капіталу зі співвідношенням 60:40 між власним і позичковим капіталом, зниження боргового навантаження та створення резервного фонду для забезпечення фінансової стабільності.

8. Рекомендую інвестувати в модернізацію обладнання, розширення асортименту та географію продажів для зростання ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен». Плановані капіталовкладення на 2025-2027 роки включають оновлення виробничих ліній (30, 25 і 20 млн грн відповідно), розробку нових продуктів (20, 15 і 10 млн грн відповідно) і маркетинг для нових ринків (20, 15 і 10 млн грн відповідно). При цьому важливо враховувати розмір компанії, ринкові умови, галузеві перспективи, ризики і витрати на капітал, а також податкові навантаження.

9. Для забезпечення фінансової стабільності підприємству потрібно збільшити власний капітал через реінвестування прибутку та залучення інвестицій. Оптимізація управління дебіторською заборгованістю і зменшення короткострокових зобов'язань також важливі для підвищення ліквідності. Автоматизація фінансового управління та оптимізація процесів дозволять ефективно використовувати фінансові ресурси, зменшити витрати і ризики, що сприятиме стабільному розвитку компанії на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Глухова В., Григораш Т. Економічна сутність поняття капіталу підприємства та його структури. *Конференції Державного університету «Житомирська політехніка»*. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/15.pdf>. (Дата звернення: 05.05.2024).
2. Дмитрук В. О., Максимець Ю. В. Сутність категорії “Капітал підприємства” відповідно до сучасних досліджень в цій сфері. *Ефективна економіка*. 2020. Вип. №5. С. 1-7.
3. Петченко М.В., Булка А.О. Аналіз структури капіталу. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. Вип. 25. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/25_2018_ukr/66.pdf. (Дата звернення: 05.05.2024).
4. Капітал підприємства: теоретичні основи. Державний університет "Житомирська політехніка". URL: https://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php/286590/mod_resource/content/2/Капітал_Тема%201.pdf. (Дата звернення: 05.05.2024).
5. Шевчук О.П. Зовнішні джерела фінансування діяльності підприємств: облікові засади. *Матеріали конференції Державного університету «Житомирська політехніка»*. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/12/716.pdf>. (Дата звернення: 05.05.2024).
6. Кобелецький В.Р. *Фінансово-господарський аналіз підприємства*. Коефіцієнт фінансової автономії (Коефіцієнт фінансової незалежності). URL: <https://analizua.com/slovník-ekonomichnikh-terminiv/346-pokaznik-finansovoji-avtonomiji-pokaznik-finansovoji-nezalezhnosti>. (Дата звернення: 05.05.2024).
7. Крючко Л. С. Оцінка фінансового стану підприємства – сутність та необхідність. *Ефективна економіка*. 2012 р. Вип. №12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1613>. (Дата звернення: 05.05.2024).
8. Марченко В., Власенко А. Ідентифікація сутності фінансових ресурсів підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2023. Вип. 74. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2023/74_2023/8.pdf. (Дата звернення: 05.05.2024).
9. Матеріали сайту статистичних дисциплін ЛДКЕТ. Тема 10. Статистика результатів фінансово-господарської діяльності підприємств. URL: https://statldket.at.ua/index/tema_10_statistika_rezultativ_finansovo_gospodarskoji_dijalnosti_pidpriemstv/0-74. (Дата звернення: 06.05.2024).
10. Кобилецький В.Р. *Фінансово-господарський аналіз підприємства*. Коефіцієнт фінансової стабільності (Коефіцієнт фінансування).

- URL: <https://analizua.com/slovník-ekonomichnikh-terminiv/348-pokaznik-finansovoji-stabilnosti-koefitsient-finansuvannya>. (Дата звернення: 05.05.2024).
11. Пашкевич М. С., Чурикано́ва О. Ю. Когнітивна економіка: проблеми та перспективи для регіонів. *Бізнес інформ*. 2014 р. Вип. 12. С. 8-13. URL: https://www.business-inform.net/annotated-catalogue/?year=2014&abstract=2014_04_0&lang=ua&stqa=56. (Дата звернення: 06.05.2024).
  12. Вища освіта в Україні. 2011р. Капітал підприємства: сутність, джерела формування та засади управління. Реферат. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/17664/. (Дата звернення: 06.05.2024).
  13. Гудзь О.Є. Джерела формування фінансових ресурсів підприємств. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/dzherela-formuvannya-finansovih-resursiv-silskogospodarskih-pidpriemstv.html>. (Дата звернення: 06.05.2024).
  14. Національний інститут стратегічних досліджень. Огляд інструментів підтримки фінансової стійкості в умовах воєнного стану (грудень 2023 р. - січень 2024 р.). URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ohlyad-instrumentiv-pidtrymky-finansovoyi-stiykosti-v-umovakh-voyennoho-17>. (Дата звернення: 06.05.2024).
  15. Слюсар Д.Г. Презентація "Джерела фінансування діяльності підприємства". URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-z-ekonomiki-dzherela-finansuvannya-diyalnosti-pidpriemstva-257650.html>. (Дата звернення: 06.05.2024).
  16. Самойлова Т.А. Джерела формування фінансового капіталу підприємства. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/dzherela-formuvannya-finansovogo-kapitalu-pidpriemstva.html>. (Дата звернення: 06.05.2024).
  17. Бражник Л.В., Ралко І.О., Яловега В.О. Джерела фінансування господарської діяльності підприємств. 2016 р. С. 57-61. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/6.3/57.pdf???history=0&pfid=1&sample=16&ref=2>. (Дата звернення: 06.05.2024).
  18. Оленський Й. Людський, соціальний, інституціональний капітали як фактори синергії економічного розвитку транскордонних регіонів у наукомісткій економіці. 2017 р. С. 7-13. URL: <http://visnyk-international.uzhnu.edu.ua/article/view/2218-5348.2017.3%2816%29.7-22>. (Дата звернення: 06.05.2024).
  19. Дорофєєв Д.А. Сутність і класифікація фінансових інновацій у фінансовому секторі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018 р. Вип. 22. С. 91-95. URL: http://www.visnyk-ekonom.uzhnu.uz.ua/archive/22_1_2018ua/21.pdf. (Дата звернення: 06.05.2024).

20. Щербань О.Д., Струкова М.О. Визначення категорії «власний капітал підприємства». *Економіка управління підприємствами*. 2017 р. Вип. 9. С.736-739.
URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/126.pdf???history=0&pfid=1&sample=80&ref=2. (Дата звернення: 08.05.2024).
21. Дячкіна А.О. Мінфін назвав джерела фінансування держбюджету у 2023 році. *Економічна правда*. 2023 р.
URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/09/28/704881/>. (Дата звернення: 06.05.2024).
22. Ампілогова А. Чого чекати українському ринку інвестицій у 2024 році – прогнози експертів. 2024 р. URL: <https://ain.ua/2024/01/01/chogo-chekaty-ukrayinskomu-rynku-investyvizij-u-2024/>. (Дата звернення: 06.05.2024).
23. Дідух С.М., Федорова Т.С. Структура капіталу підприємства: теоретичні підходи та напрямки оптимізації в сучасних умовах. *Економіка та управління підприємствами*. 2022 р. Вип. 4. С. 174-180.
URL: <https://journals.nupp.edu.ua/eir/article/view/2796/2205>. (Дата звернення: 06.05.2024).
24. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 жовтня 2023 р. № 1117. Про затвердження Середньострокової стратегії управління державним боргом на 2024–2026 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1117-2023-%D0%BF#Text>. (Дата звернення: 06.05.2024).
25. Великий Ю.М., Тешева Л.В., Височін З.В. Управління оптимізацією структури капіталу підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2018 р. Вип. 29. С. 68-72.
URL: http://bses.in.ua/journals/2018/29_1_2018/16.pdf. (Дата звернення: 07.05.2024).
26. Скрипник М.І. Обґрунтування та ідентифікація фінансових ресурсів як об'єктів бухгалтерського обліку. *Ефективна економіка*. 2016. Вип. №5.
URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4944>. (Дата звернення: 05.05.2024).
27. Витяг з ЄДР – ПРАТ "Київська кондитерська фабрика "РОШЕН" – Опендатабот. URL: https://opendatabot.ua/c/00382125?utm_campaign=fin-statements. (Дата звернення: 05.05.2024).
28. Фінансова звітність підприємства ПРАТ "Київська кондитерська фабрика "РОШЕН". URL: https://clarity-project.info/edr/00382125/finances?current_year=2023. (Дата звернення: 05.05.2024).
29. Український тиждень. В якому банку найнижчий відсоток на кредит. Тиждень. URL: <https://tyzhden.ua/v-iakomu-banku-najnyzhchuj-vidsotok-na-kredyt/>. (Дата звернення: 06.05.2024).

30. Новойтенко І.В., Нечипоренко К.В. Досвід та перспективи українських компаній на фондових біржах. *Ефективна економіка*. 2022 р. Вип. 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10028>. (Дата звернення: 06.05.2024).
31. Національний банк України. Банківський сектор отримав 86,5 млрд грн прибутку за 2023 рік згідно з оперативними даними. 2024 р. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/bankivskiy-sektor-otrimav-865-mlrd-grn-pributku-za-2023-rik-zgidno-z-operativnimi-danimi>. (Дата звернення: 06.05.2024).
32. Гнасько О.І., Поддубна Н.М. Перспективи розвитку в умовах євроінтеграції. 2022 р. С. 122-124. URL: https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2019/12/Збірник-конференції_20.05.2022.pdf. (Дата звернення: 05.05.2024).
33. Блінов О.А., Паращій О.А. 13-та програма МВФ для України: чи зможе країна вийти з реанімації? URL: <https://case-ukraine.com.ua/publications/13-ta-programa-mvf-dlya-ukrayiny-chy-zmozhe-krayina-vyjty-z-reanimatsiyi/>. (Дата звернення: 06.05.2024).
34. Ягорі Я. Як фіндиректору вивести компанію на IPO у 2023. URL: <https://laba.ua/blog/3459-yak-findyrektoru-vyvesty-kompaniyu-na-ipo-u-2023>. (Дата звернення: 06.05.2024).
35. Боднарук, В. І., Гудзь І.В. Джерела фінансування підприємств: проблеми та перспективи. Київ: КНЕУ. 2022 р. 237-240 с.
36. Дмитренко, С. О. Оптимізація структури капіталу підприємств в умовах нестабільного ринку. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2022 р. 215-220 с.
37. Петренко, А. М. Оптимізація фінансових ресурсів підприємства. Дніпро: Дніпровський державний технічний університет. 2022. 213-215 с.
38. Іванченко, Т. В. Фінансова стратегія підприємства: теорія і практика. Львів: Львівська політехніка. 2022. 225-230 с.
39. Кравченко, П. Ю. Структура капіталу та джерела фінансування підприємств. Одеса: Одеський національний економічний університет. 2021. 203-210 с.
40. Качула С.В., Халатур С.М., Павлова Г.Є. Інвестиційний менеджмент. Дніпро: Монолит. 2022. С. 57-80.

41. Роганова Г. О., Котлярова М. А. Аналіз та оптимізація структури капіталу підприємства. *Modern Economics*. 2021. Вип. 27. URL:<https://modecon.mnau.edu.ua/issue/27-2021/rohanova.pdf>. (Дата звернення 07.05.2023)
42. Корбутяк А.Г., Одайська Н.М. Оптимізація структури капіталу підприємства. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 16. С. 375-381. URL:economyandsociety.in.ua. (дата звернення: 06.05.2024).
43. Дрига С. Г., Міщенко І. Д. Диспропорції в структурі капіталу підприємства та їх вплив на фінансові показники роботи підприємства. *Молодий вчений*. 2017. Вип. 8. С. 441-445. (Дата звернення: 05.05.2024).
44. Варченко О.М., Артимонова І.В., Холоденко Н.І. Оптимізація структури капіталу як інструмент управління вартістю молокопереробних підприємств. *Економіка та управління АПК*. 2021. Вип. 1. С. 111-124. URL:https://econommeneg.btsau.edu.ua/sites/default/files/visnyky/economika/varchenko_o_artimonova_i_kholodenko_n_1-2021.pdf. (Дата звернення: 06.05.2024).
45. Щербань О. Д., Насібова О. В., Сухоруков Р. В. Методи регулювання та оптимізації структури капіталу підприємства. *Економіка і держава*. 2017. Вип. 12. С. 82-88. (Дата звернення: 05.05.2024).
46. Сініцин О.О. Характеристика методів регулювання та оптимізації структури капіталу корпорації. *Ефективна економіка*. 2014. Вип. 4. С. 2. (Дата звернення 06.05.2024)

ДОДАТКИ

Додаток А

Показники діяльності промисловості ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2021-2023р..

Показник	Код рядка	2021 рік, тис. грн	2022 рік, тис. грн	2023 рік, тис. грн	Абсолютне відхилення (2022-2021), тис. грн	Абсолютне відхилення (2023-2022), тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	979 286.00	1 272 251.00	903 195.00	292 965.00	-369 056.00
Чисті зароблені страхові премії	2010	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Премії підписані, валова сума	2011	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Премії, передані у перестраховання	2012	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	863 265.00	1 111 465.00	775 911.00	248 200.00	-335 554.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Валовий прибуток	2090	116 021.00	160 786.00	127 284.00	44 765.00	-33 502.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Інші операційні доходи	2120	5 572.00	6 012.00	924.00	440.00	-5 088.00

Продовження додатку А

Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Адміністративні витрати	2130	60 082.00	73 329.00	57 231.00	13 247.00	-16 098.00
Витрати на збут	2150	7 984.00	11 677.00	7 231.00	3 693.00	-4 446.00
Інші операційні витрати	2180	37 238.00	74 638.00	60 084.00	37 400.00	-14 554.00
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	16 289.00	7 154.00	3 662.00	-9 135.00	-3 492.00
збиток	2195	0.00	0.00	984.00	0.00	984.00
Дохід від участі в капіталі	2200	24 500.00	0.00	24 500.00	-24 500.00	24 500.00
Інші фінансові доходи	2220	49 393.00	163 082.00	62 678.00	113 689.00	-100 404.00
Інші доходи	2240	490.00	0.00	490.00	-490.00	490.00
Дохід від благодійної допомоги	2241	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Фінансові витрати	2250	60 389.00	156 443.00	67 324.00	96 054.00	-89 119.00
Втрати від участі в капіталі	2255	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Інші витрати	2270	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	30 283.00	13 793.00	0.00	-16 490.00	-13 793.00
збиток	2295	0.00	0.00	984.00	0.00	984.00

Продовження додатку А

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-4 504.00	-2 406.00	0.00	2 098.00	2 406.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	25 779.00	11 387.00	0.00	-14 392.00	-11 387.00
збиток	2355	0.00	0.00	984.00	0.00	984.00